Nr. 43. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Kraków, Środa 22 Lutego 1922. Rok XLI.

NOWA REFORMA

„Nowa Reforma" wychodzi codziennie rano.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	5280 Mk	2640 Mk	1320 Mk	440 Mk
z odnoszeniem do domu	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W Polsce: z przesyłką pocztową	6000 „	3000 „	1500 „	500 „
W innych państwach	7800 „	3900 „	1950 „	650 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) upraszą się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy" w Krakowie.

Redakcja: ulica Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny l. 3. Telefon Redakcji 41. Administracji 241. Dla rozmów zamiejscowych 1572. Nr rach. poczt. Kasy oszczędności 140.956.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 20 Mk: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Plohna, ulica Legionów 9.

Cena numeru 20 Mp.

Prenumeratę przyjmują: Zamiejscowa: Administracja „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe. Miejscowa: Administracja „Nowej Reformy". — Biuro dzienników „Ruch" [illegible] ul. Jagiellońska l. 7.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We Lwowie Biuro dzienników [illegible]; S. Sokołowski, ul. Trzeciego Maja 5. W Jarosławiu J. Szczyński. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu [illegible] — W Poznaniu [illegible]

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza nonparelowego za raz Mk 30·—. Za układ tabelaryczny, cyfrowy, skombinowany o 50 procent drożej. — Nekrologi Mk 45 za miejsce wiersza. — Nadesłane po Mk 75·— od wiersza nonparelowego. — Głosy publiczne po Mk 90·— od wiersza. — Na pierwszej stronie 130 Mk od wiersza. Drobne ogłoszenia po 10 Mk od słowa. Ogłoszenia zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% drożej. Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się wedle umowy.

Bolszewicy wobec Genui

I.

Kraków, 21 lutego.

Sowiety zabrały się bardzo energicznie do przygotowania swego udziału w konferencji genueńskiej. Są te przygotowania bardzo różnostronne. Między innemi nie zapomniano także o przeprowadzeniu odpowiedniej ofensywy dyplomatycznej, której celem jest przygotowanie sprzyjających stosunków do uzyskania [illegible] konferencji [illegible] tak[illegible] [illegible]. Z tą myślą wysłano za granicę szereg polityków bolszewickich. Obok słynnego Krassina znalazł się tam ostatnio także i Radek. W Moskwie zaś sam Cziczerin objął kierownictwo tej ofensywy dyplomatycznej, wygłaszając mowy i [illegible] przygotowując [illegible] noty.

Ta robota sowieckiej dyplomacji nie wisi całkiem w powietrzu. Opiera się ona na pewnych wyraźnych, chociaż mniej lub więcej tajnych [illegible]. Po Anglji, która na drogę porozumienia z sowietami weszła już jawnie i [illegible] konferencji, zaczęła [illegible] także i Francja, zmuszona do tego [illegible] polityki angielskiej i ogólnem położeniem Europy. W polityce francuskiej jednak ten nowy rozdział, tak biegunowo odmienny od niedawnej jeszcze polityki popierania i finansowania kontrrewolucyjnych wypraw jenerałów rosyjskich aż do Wrangla [illegible] przygotowawczem. Na zewnątrz nie objawia się on jeszcze w żadnych aktach, ani oficjalnych [illegible] [illegible] sowiecko-rosyjskich [illegible] jednak poza sfery wtajemniczonych.

Dla widzenia się z Radkiem w Berlinie, ostatnim [illegible] francuskiego, przybył nad Sprewę były konsul generalny francuski Comte de Chevilly. Za nim zaś [illegible] przybył [illegible] »Matin«, Sauerwein, który zajmuje się głównie sprawami środkowej i wschodniej Europy. Z tym Sauerweinem Radek przeprowadził rozmowę, w której wyłożył stanowisko rządu sowieckiego zarówno wobec Francji jak wobec całej koalicji.

W wypowiedzi tym, wydrukowanym następnie w »Matinie«, postawił sobie Radek cały szereg pytań [illegible] takie, które każdy Francuz, szukając porozumienia z rządem sowieckim, musi sobie zadawać [illegible]. Więc jest to [illegible] sowiety, dalej kwestja długów i ich uznania przez sowiety, dalej kwestja stosunku sowietów do Niemiec, stosunku ich do Anglji.

Co do układów, to Radek oświadczył, że Rosja sowiecka jest gotowa uznać i płacić je, ale w obecnem swem położeniu nie jest w stanie tego uczynić. Rosja potrzebuje teraz pomocy, aby odbudować się gospodarczo. Ale wobec olbrzymich bogactw naturalnych Rosji wszelkie ryzyko dla tych, którzy jej obecnie pomogą, będzie wykluczone z chwilą, kiedy się Rosja z powrotem do pracy pokojowej zabierze. Rosja ma jednak także ze swojej strony różne pretensje do sprezentowania. I tak Francja zabrała tych 200 miljonów rubli w złocie, które Rosja zapłaciła Niemcom po pokoju brzeskim. Dalej koalicja zabrała całą rosyjską flotę handlową. Wreszcie wypadnie także policzyć straty, które Rosja sowiecka poniosła z powodu wypraw jenerałów kontrrewolucyjnych, którzy działali za poparciem i z polecenia już to całej koalicji, już to poszczególnych jej mocarstw. Zresztą rentjer francuski musi pamiętać o tem, że w Rosji dokonały się gwałtowne zmiany, że chłop rosyjski przeistoczył się w rodzaj farmera amerykańskiego, który będzie potrzebował bardzo wiele towarów, aby mógł odpowiednio produkować. Już z tego względu Francja nie powinnaby wobec Rosji występować w roli Shylocka. Natomiast powinna Francja pospieszyć Rosji z pomocą, już chociażby z tego względu, że tak wielkie rości do niej pretensje. Z kolei przeszedł Radek do sprawy porozumienia specjalnego sowietów z Niemcami, nazywając »legendą« wszystkie pogłoski o istniejącym rzekomo formalnym układzie rosyjsko-niemieckim. — Równocześnie jednak pośpieszył dodać w formie groźby, że gdyby nadto przycisnięto Rosję i Niemcy, to one się połączą dla wspólnej obrony.

»Jeżeliby Niemcy — mówił Radek — skazano na śmierć a Rosję także, to oczywiście 150 miljonów Rosjan i 60 miljonów Niemców, zanim położą się do grobu, zrobią rozpaczliwy wysiłek, aby uniknąć zagłady. A specjalnie Francuzom, temu bohaterskiemu narodowi rewolucji, nie potrzebuję wyjaśniać dopiero, do czego zdolny jest naród od wszystkich odcięty i przez wszystkich wyklęty, jeżeli idzie o jego byt. Rosji nie można traktować, jak zbrodniarza, którego prowadzi się na szafot a na pokrzepienie podaje mu się jeszcze kieliszek koniaku. Na szczęście sprawy nie zaszły jeszcze tak daleko. Jeżeli kwestję odpowiedzialności za wybuch wojny światowej pozostawimy na boku, to pozycja Niemiec stanie się jasną. Po jednej stronie widzimy państwo, które zostało zwyciężone, a przez wojnę jest nietknięte, po drugiej zaś państwo, które zwyciężyło, ale przez wojnę jest spustoszone. Nie ulega wątpliwości, że w taki czy inny sposób musi państwo pobite przyczynić się do odbudowania zwycięskiego. W możliwość przeprowadzenia traktatu wersalskiego — mówił Radek dalej — nie wierzy dzisiaj żaden poważny polityk. Gdyby mimo to czyniono w tym kierunku usiłowania, to byłoby to nieszczęściem. Rosja stoi wobec tego traktatu na tem stanowisku, że go nie podpisywała. Nie było jej, kiedy go redagowano, nie było jej, kiedy go podpisywano. Także i w triumfalnym marszu wojsk koalicyjnych nie było ani jednego żołnierza rosyjskiego, mimo że kilka ich milionów położyło życie po stronie koalicji. W owym dniu triumfu w Paryżu powiewała tylko jedna jedyna chorągiew rosyjska, mianowicie na dachu — ambasady japońskiej... My, Rosjanie z traktatem wersalskim nie mamy nic wspólnego i nasze stanowisko będzie zależało od okoliczności. Jeżeli zaś Francja zmusi nas do chwycenia za oręż, to będziemy usiłowali traktat ten obalić. Jeżeli Francja nie porozumie się z nami, to będziemy oczekiwali, aż zapatrywania francuskie zmienią się w drodze naturalnej ewolucji. Rząd francuski bowiem sam z pewnością odczuje potrzebę uniknięcia katastrofy. Mówi się o hegemonji Francji w Europie. Ta hegemonja przypomina mi hegemonję cesarza Sahary wesołej pamięci. — Wasza polityka wobec Niemiec jest waszą rzeczą, My, Rosjanie, utrzymujemy z Niemcami takie stosunki, jakie są naturalne między pilnym krajem przemysłowym a zrujnowanym krajem rolniczym. Legenda jednak o jakimś specjalnym niemiecko-rosyjskim układzie jest zupełnie fałszywą. Nigdy nie myśleliśmy o tem, aby Niemcom dawać jakikolwiek monopol. Ale tem mniej myśleliśmy o tem, aby je od sprawy naszej odbudowy wykluczyć. Na to nie pozwala już sama geografja«.

Z kolei przeszedł Radek do omówienia stosunków sowietów do Anglji. Powiedział on:

»Anglja pierwsza zawarła z nami układ. My też chcemy żyć z tym krajem w przyjaźni a nasze dobre stosunki z Anglją będą stanowiły kamień węgielny naszej polityki europejskiej. Sądzę nawet, że Anglja będzie w gruncie rzeczy zadowoloną, jeżeli Rosja pozostanie i nadal bolszewicką. Bolszewicy bowiem, — to nieślubne dziecko, któremu daje się jeść w kuchni i nie potrzeba przed niem otwierać salonu. Nie potrzebują oni także uczyć się grać w golfa... Każdy inny rząd rosyjski zażądałby zapewnienia zwrotu Polski, wydania Konstantynopola i wielu innych jeszcze rzeczy. Bolszewicy natomiast są bez porównania skromniejsi. Gdyby ich nie było, musiałaby ich Anglja wynaleźć. Anglja wróciła do polityki Beaconsfielda, który pragnął słabej Rosji. W tych warunkach byłoby dla Francji najlepiej, gdyby porozumiała się z Rosją bezpośrednio, a nie drogą przez Londyn. Dlaczego nie miałyby porozumieć się ze sobą dwa narody, które przez lat trzydzieści tak dobrze się wzajemnie rozumiały. Francja jest sprzymierzona z Polską i Polska może być zadowoloną, jeżeli zbliżenie francusko-rosyjskie dojdzie do skutku. Dla nas bowiem niezawisłość Polski jest faktem historycznym. Nasze stosunki do Polski będą przyjazne, jeżeli tylko Polska tego zapragnie. Porozumienie Rosji z Francją ułatwiłoby rozwój także i tej sprawy«.

Już z tych wyjątków oceni czytelnik, jak zręcznie żongluje Radek rozmaitemi kwestjami, pokazując Francji na przemian to pięść i groźbę sojuszu z Niemcami, to perspektywę łatwego bogacenia się kosztem nowego »farmera rosyjskiego«. Ukłony jego w stronę Anglji, którym towarzyszy tyle gryzącej ironji, są znowu jednym ze środków, któremi dyplomacja bolszewicka usiłuje skusić Francję.

W tych usiłowaniach swoich nie jest on odosobniony. Sekunduje mu z zapałem Krassin, który także z Sauerweinem rozmawia i tę samą pieśń śpiewa na inną nutę.

PRZED ZWOŁANIEM MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU SANITARNEGO DO WARSZAWY.

Warszawa, 20 lutego (Tel. wł.) W sprawie projektowanego **międzynarodowego kongresu sanitarnego w Warszawie** premjer Ponikowski przesłał pismo do Ligi Narodów na ręce p. Hymansa z prośbą o wzięcie na siebie **inicjatywy w zwołaniu tego kongresu do Warszawy.** Kongres ten odbędzie się w **pierwszej połowie marca br.** w pałacu prezydjum Rady ministrów.

PRZEDSTAWICIEL POLSKI W GENUI.

Warszawa, 20 lutego (Tel. wł.) Polska na konferencji przedwstępnej w Belgradzie, która to konferencja stoi w związku z opracowaniem programu zjazdu w Genui, reprezentowana będzie przez posła polskiego w Charkowie p. Pułaskiego.

NOTA RZĄDU SOWIETÓW.

Warszawa, 20 lutego (Tel. wł.) Minister spraw zagranicznych otrzymał od przedstawicielstwa dyplomatycznego Rosji i Ukrainy notę z prośbą **o ogłoszenie i zastosowanie amnestji,** wydanej swego czasu przez rząd sowiecki i ukraiński, a tyczącej się poddanych rosyjskich, którzy walczyli przeciw armji czerwonej.

OBRADY NAD HANDLOWEMI ZADANIAMI POLSKICH KOLEI PAŃSTW.

Lwów, 20 lutego (AW). W tutejszej Dyrekcji kolei państwowej odbyła się konferencja naczelników oddziałów handlowych wszystkich dyrekcyj polskich kolei państwowych. Obradom przewodniczył naczelnik wydziału taryfowo-przewozowego ministerstwa kolei żelaznych dr Taszycki. Tematem obrad były: 1) Sprawa asekuracji bagażu podróżnych; 2) Wypracowanie przepisów dla mającego powstać Centralnego biura wyrównawczego P. K. P.; 3) Wydanie nowego spisu stacyj kolejowych i wiele innych spraw z zakresu komercjonalnego służby kolejowej. Obrady powyższe trwały trzy dni.

Formuła orzeczeniowa uchwalona przez sejm wileński

POPRAWKI DO FORMUŁY ORZEKAJĄCEJ. — UCHWALENIE FORMUŁY W TRZECIEM CZYTANIU. — ENTUZJAZM W SEJMIE. — TEKST FORMUŁY.

Wilno, 19 lutego (PAT). Na sobotniem posiedzeniu Sejmu **odbyło się głosowanie** nad poprawkami do **»formuły orzekającej«.** Referentem komisji politycznej był pos. Fedorowicz. Z ważniejszych poprawek wymienić należy zmianę punktu 6, który uchwalono w następującem brzmieniu:

»Władze odpowiednie Rzeczypospolitej Polskiej posiadają **jedynie i wyłącznie prawo** stanowienia o ustawodawstwie i urządzeniach ziemi wileńskiej, zgodnie z konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921 r.«

Uwzględniając poprawkę Rad Ludowych punkt piąty przyjęto w brzmieniu następującem:

»Rzeczpospolita Polska posiada pełne i wyłączne prawo **zwierzchności państwowej nad Ziemią Wileńską«.**

Przy punkcie siódmym przyjęto poprawkę Zespołu. Punkt ten brzmi:

»Wzywamy Sejm ustawodawczy i rząd Rzeczypospolitej Polskiej do **natychmiastowego wykonywania praw i obowiązków,** wypływających z tytułu przynależności Ziemi polskiej do Rzeczypospolitej Polskiej«.

O godz. 23 marszałek zamknął posiedzenie, oznajmiając, że w poniedziałek o godz. 11 obradować będzie komisja polityczna, o godz. 13 konwent senjorów, a o godz. 16 plenum Sejmu.

Wilno, 20 lutego (PAT). Uchwała zasadnicza **przyjęta została 96 głosami przy 6 wstrzymujących się od głosowania.** Wstrzymali się mianowicie od głosowania P. P. S., oraz grupa posła Mickiewicza. Po zakomunikowaniu wyniku głosowania zapanował wśród zebranych posłów **nieopisany entuzjazm. Wszyscy posłowie powstali z miejsc i odśpiewali rotę.** Trzej posłowie zawiesili w Sejmie nad marszałkiem sztandar Rzeczypospolitej Polskiej. Zgromadzone przed gmachem sejmowym tłumy wznosiły radosne okrzyki. Orkiestra grała hymn narodowy.

Wilno, 20 lutego (PAT). Uchwała orzeczeniowa w przedmiocie przynależności państwowej Ziemi Wileńskiej z uwzględnieniem przyjętych przez Sejm poprawek jest następująca:

W imieniu Boga wszechmogącego, My, Sejm w Wilnie, wolną i powszechną wolą ludności Ziemi Wileńskiej powołany, pełnię prawa do stanowienia o losach tej ziemi posiadający, pomni na wielowiekowe węzły, co aktami w Horodle i w Lublinie w uchwałach konstytucji majowej z r. 1791 ukoronowanemi ziemię naszę z Polską na mocy dobrowolnych unów w jedno połączyły, oraz na krew Ojców naszych ofiarnie przelaną w walkach narodu, po nieszczęsnych Ojczyzny rozbiorach składając hołd męstwu i poświęceniu żołnierza polskiego, synowi tej Ziemi, Józefowi Piłsudskiemu, bohaterskiemu czynowi jen. Żeligowskiego. — zgodnie z prawem narodów do stanowienia o sobie — w imię ludności tej Ziemi, jej żyjących i przyszłych pokoleń, mając na celu zabezpieczenie ich wolności i wszechstronnego duchowego i materjalnego rozwoju, na posiedzeniu dnia 20 lutego 1922 r. uchwalamy i stanowimy:

1) Wszelkie węzły prawno-państwowe narzucone nam przemocą przez państwo rosyjskie, uważamy za **bezpowrotnie zerwane i nieistniejące, jak również odmawiamy Rosji prawa do ingerowania w sprawie Ziemi Wileńskiej.**

2) Roszczenia prawno-państwowe do Ziemi Wileńskiej, zgłoszone przez republikę litewską, które znalazły swój wyraz w traktacie litewsko-sowieckim z dnia 12 lipca 1920 r., jakoteż i wszelkie inne, **odrzucamy i na zawsze je uchylamy.**

3) Stwierdzamy uroczyście że **nie uznamy żadnej decyzji** zarówno o losach naszej ziemi, jak i w sprawie jej wewnętrznych urządzeń powziętych przez czynniki obce **wbrew naszej woli.**

4) Ziemia wileńska stanowi **bez warunku i zastrzeżeń nierozdzielną część Rzeczypospolitej Polskiej.**

5) Rzeczpospolita Polska posiada **pełne i wyłączne prawo zwierzchności państwowej nad Ziemią Wileńską.**

6) Właściwe władze Rzeczypospolitej Polskiej posiadają **jedynie i wyłącznie prawo stanowienia o ustawach i urządzeniach Ziemi Wileńskiej,** zgodnie z konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 1921 r.

7) Wzywamy Sejm ustawodawczy i rząd Rzeczypospolitej Polskiej do **natychmiastowego wykonywania praw i obowiązków, wypływających z tytułu przynależności Ziemi Wileńskiej do Rzeczypospolitej Polskiej.**

—o—

Rokowania polsko-gdańskie

Warszawa, 20 lutego (Tel. wł.) Dalszy ciąg rokowań polsko-gdańskich dla omówienia szczegółów zawartego w ubiegłym roku układu **rozpoczną się w Warszawie dnia 22 b. m.** W dniu dzisiejszym przybędą do Warszawy sen. Jewelowsky, dr Volkmann, radca Kneist, rad. Ferber i inspektor kier Hildebrand. Również komisarz jen. Pluciński przybędzie na czas rokowań do Warszawy.

NARADY BISKUPÓW RUSKICH.

Lwów, 20 lutego (AW). »Gazeta Wieczorna« donosi, że w dniach 16 i 17 bm. obradowali we Lwowie biskupi grecko-katoliccy: Chomyszyn, Kocyłowski i generalny wikarjusz Metropolji lwowskiej Mitrat Bielecki. Biskupi wysłali przedewszystkiem pismo hołdownicze do papieża, poczem odbyli **naradę w sprawie daniny państwowej, dóbr erekcyjnych i biskupich** i zastanawiali się nad **stosunkiem władz polskich do ukraińskich urzędów parafjalnych.** Osobnym punktem obrad biskupich była sprawa **masowej zmiany obrządku grecko-katolickiego na łaciński w Małopolsce wschodniej.**

Przygotowania wojenne sowietów

Ryga, 20 lutego (AW). Łotewski dziennik »Jaunakas Sinas« zamieszcza na podstawie relacji osób przybyłych z Rosji **alarmujące wieści o rzekomych przygotowaniach wojennych sowietów na granicy polskiej.**

KONFERENCJA MAŁEJ ENTENTY.

Grac, 20 lutego (PAT). »Tagespost« donosi z Lublany: Prasa belgradzka przynosi wiadomość, że czeski prezydent ministrów dr Benesz w drodze powrotnej z Rzymu do Pragi przybędzie dnia 25, a najpóźniej 27 lutego do Lublany i tu odbędzie się spotkanie jego Pasiczem i z ministrem spraw zagranicznych Ninczicem. W Lublanie ma się także odbyć konferencja **małej ententy.**

SEKRETARZ GASPARI POZOSTAJE NA SWEM STANOWISKU.

Rzym, 20 lutego (AW). Prasa rzymska donosi iż pogłoski o planowanem ustąpieniu kardynała Gasparriego ze stanowiska sekretarza stanu **są zupełnie bezpodstawne.**

De Nicola premjerem Włoch

Rzym, 20 lutego (AW). Król powierzył misję utworzenia gabinetu prezydentowi Izby deputowanych de Nicola.

Hasło „precz z Pragą!" na Słowaczyźnie

»Morgenzeitung«, wychodząca w Ostrawie Morawskiej«, a więc na terytorium republiki czeskiej, przynosi następującą korespondencję z Pragi, umieszczając ją jako artykuł wstępny, pod tytułem, wymienionym u góry:

Tory, któremi idzie polityka czeska na Słowaczyźnie, przywiodły do punktu, na którym — co do tego niema się co łudzić — wyraz »Czechosłowacja« traci swoją prawdziwość. Ten wyraz, odczuwany przez cały prawie intelektualny świat czeski, jako potwór językowy, miał przedstawiać jedność Czechów i Słowaków, słowiański charakter nowego państwa. Spoglądając na życie polityczne na Słowaczyźnie, spostrzeżemy, że z jedności pozostała tylko prawno-państwowa konstrukcja, która ma zatrzeć wszelką różnicę pomiędzy historycznym pniem a wcieloną Słowaczyzną. Ale konstytucja tylko wtedy jest święta, jeżeli urzeczywistnia ogólne przeświadczenie prawne, a nic nie pomoże samo pojęcie, jeżeli wola większości sprzeciwia się duchowi ustawy. Myśl jedności, która początkowo rzeczywiście istniała, straciła korzenie na Słowaczyźnie, a jeżeli w Pradze istnieje wiara, że dopiero mająca się wytworzyć inteligencja słowacka będzie piastunką jedności i że do tej pory władza państwowa musi pogodzić się z przeciwnemi prądami, to naśród dorastającej młodzieży słowackiej przemawia przeciwko tej wierze. Śnić dalej praski sen nie leży w interesie republiki. Rzeczywistość wykazuje, że jest on wytworem fantazji.

Polityka Słowaków ma dwa kierunki. Jeden kierunek, słabszy, którego jednakże nie można lekceważyć, jest stanowczo irredentystyczny. Nie można go lekceważyć, ma bowiem swoje źródło za granicą i widocznie myśli o koncentrycznym ataku. Irredenta słowacka pracuje podejrzanie bogatemi środkami i jeżeli nie z poparciem, to w każdym razie z pobłażaniem obcych mocarstw. Istnieje ruchomy rząd, który kieruje choćby tylko »in effigie« niezawisłą słowacką republiką, wydaje rozporządzenia rządowe, puszcza w obieg własne znaczki pocztowe, a w ostatnim czasie nawet własną monetę słowacką. Można te rządy uważać za dziecięcą zabawkę, ale nie można pomijać milczeniem faktu, że rozporządzają one znacznemi środkami.

Jedno ogniska irredenty znajduje się w Paryżu i rozwija propagandę we Francji, Anglji i Włoszech na rzecz Słowaczyzny, niezawisłej od Czech, mając przystęp nawet do kierujących organów prasy. Najgroźniejsze ognisko

agitacji przeciwko Czechom znajduje się w Ameryce, podsycane przez amerykańskich Słowaków, a popierane przez arystokratycznych polityków węgierskich. Jest to najgroźniejszy ruch, podsycają go bowiem właśnie słowaccy inicjatorowie idei zjednoczenia Czech i Słowaczyzny, przyczem odgrywa rolę moment religijny. Dalsze źródło nieprzejednanej irredenty słowackiej znajduje się na Węgrzech.

W kraju, na Słowaczyźnie, celem politycznym jest nie negacja państwa, lecz jego podział na podstawie samorządu dla Słowaczyzny. Ta różnica celów jest doniosła i jeżeli Praga popełni ten nierozsądek, że obydwa prądy uzna za irredentę, to będzie to rzeczą dla państwa niebezpieczną. Nam się zdaje, że jeżeli Praga uważa autonomję za błąd, to musi go popełnić, ażeby zapobiec większemu niebezpieczeństwu, to jest irredencie. Kto czyta prasę słowacką, ten dojdzie do przekonania, że ruch autonomiczny łatwo może ulec ciśnieniu irredenty. Dopóki w Pradze będzie panowała tępa zasada, że każdy Słowak, lub Węgier, będący autonomistą, jest temsamem wrogiem Czechów, dopóty każdy Słowak i Węgier będzie widział wroga w Czechu. Zasada centralistyczna zbankrutowała na Słowaczyźnie i nie ma obecnie innego wyjścia, jak nadanie Słowaczyźnie samorządu.

Na marginesie przyszłego budżetu

Nie ulega wątpliwości, że równowaga budżetu naszego państwa zależną jest od równowagi naszego gospodarstwa społecznego. Gdy gospodarstwo nasze miało dotychczas wszelkie znamiona deficytu, trudno było zrównoważyć także nasz budżet państwowy, bo nie można oddzielać skarbowości państwa od stanu gospodarki społecznej. Mamy wrażenie, że o tej współzależności nasze ministerstwo skarbu nie zawsze pamiętało. Twierdzono, że skarb jest pusty, ale kraj jest bogaty. Aby zatem skarb zapełnić, należało większemi ciężarami gospodarkę prywatną obciążyć. Ciekawem byłoby zatem zbadać, czy w tem twierdzeniu nie leży tasama pomyłka, co we wszystkich innych tezach, głoszonych po wojnie.

Faktem jest, że państwo nasze, emitując marki polskie, dzięki fałszywej polityce skarbowej, deprecjonowało stale wartość zamienną naszego pieniądza. — Kto n. p. dnia 1 stycznia 1919 r. otrzymał 100 marek, następnego dnia na tym pieniądzu tracił, albowiem pieniądz ów wart był już, przypuśćmy, marek 90. Państwo nasze, łudząc swoich obywateli tem, że nominalnej wartości pieniądza odpowiada jego wartość rzeczywista, ustalało dla całego gospodarstwa w kraju ceny maksymalne. Kto przekroczył te ceny, był obwiniony o lichwę, zasądzony i pod pręgierz opinji publicznej postawiony. Wytworzyła się sytuacja groteskowa, na tem polegająca, że polityka państwowa zmuszała wszystkich do deficytowej gospodarki. Gdy jednakże skarb państwa równocześnie zastraszająco malał, postanowiono go wypełnić. Zwiększono więc podatki, nałożono obowiązek zapłaty daniny, a cła rozpoczęto pobierać wedle relacji do wartości złota. Innemi słowy, wytworzono podwójną miarę polityki skarbowej, inną wobec skarbu państwa, a inną wobec obywateli. — Skarb nie chciał przyjmować opłaty od swoich obywateli wedle nominalnej wartości emitowanych marek, lecz wedle ich wartości efektownej, zaś obywatelom płacił wedle nominalnej ich wartości, nie chcąc zrozumieć, lub konsekwencji wysnuć z tego, że zasadniczo gospodarstwo nasze otrzymuje stale coraz to inne i to gorsze pieniądze, jakgdyby n. p.: raz otrzymywało franki, drugi raz marki niemieckie, trzeci raz nasze marki i t. p., czyli zasadniczo operowaliśmy różnemi pieniądzmi i po dziś dzień niemi operujemy.

Przyjmując założenie nasze jako podstawę dalszego rozważania, mimowoli zapytać musimy: na jakiej prawnej podstawie stosuje polityka fiskalna rządu podwójną miarę postępowania? Dlaczego państwo każe sobie płacić cła n. p. w relacji złota, podatki wedle relacji do niego zbliżonej, gdy równocześnie wydaje bilety pieniężne, które wartością faktyczną dalekie są od nominalnej ich wartości? Państwo, stojące na straży prawa, mimowoli wytwarza sytuację z prawem zostającą w kolizji. Bo gdy stojąc przed pustemi kasami żąda ich wypełnienia zwiększonemi podatkami, tłumacząc się tem, że z powodu spadku wartości marki niema żadnego dochodu, to prywatnym wierzycielom nie pozwala się tym argumentem tłumaczyć, i każe im od ich dłużników brać zapłatę w wysokości przedtem umówionej, nie stojącej absolutnie w żadnym stosunku do wartości marki w dniu wyrównania zobowiązań. Na skutki tego stanu rzeczy nie potrzeba długo czekać. W społeczeństwie samem wytwarza się skutkiem tego sytuacja niepewności, a w odniesieniu do państwa rodzaj pewnego niedowierzania.

Ale jest jeszcze inny powód tego objawu, mianowicie nadmierne obciążanie podatkami społeczeństwa w stosunku, nie odpowiadającym jego rzeczywistej sile płatniczej. — Nie kwestjonujemy wcale prawa państwa do podwyższania podatków. Jeśli jednak przyznamy, że gospodarka nasza pracuje z deficytem, że nie żyjemy z dochodów, lecz z kapitałów, to niezrozumiałem dla nas będzie twierdzenie, że gospodarstwo nasze jest bogate. Wówczas musimy przyznać, iż nagłe kilkunastokrotne zwiększenie podatków może naruszyć naszą siłę płatniczą. Zdaje nam się, że dziesięciokrotne lub większe n. p. podwyższenie podatku zarobkowego w formie nowo zaprowadzonego podatku patentowego, przekracza wogóle miarę spadku naszej waluty. Jeśli wpływy z takich podatków nawet chwilowo — co pozwalamy sobie wątpić — zrównoważą nasz budżet, to będzie to tylko chwilowym sukcesem, bo stale nikt tego podatku płacić nie będzie w możności. Wytworzy się bowiem sytuacja, że państwo, aby wogóle mogło ściągnąć podatki, będzie je musiało zniżyć, jak to już przy niektórych monopolach uczyniło.

Budżet zatem państwa zależny jest od tężyzny gospodarki społecznej. Kto tego nie chce brać pod uwagę, ten nie liczy się z rzeczywistością, lecz walczy z wiatrakami.

Dr Norbert Salpeter.

Międzynarodowe zawody narciarskie w Zakopanem

PIERWSZY DZIEŃ ZAWODÓW.

Zakopane, 20 lutego.

(AW). Wczoraj rozpoczęły się w Zakopanem międzynarodowe zawody narciarskie. Organizacja zawodów jest należyta. Dworzec kolejowy i miasto udekorowano flagami Rzeczypospolitej i flagami państw, które miały wysłać uczestników zawodów. Zjazd bardzo liczny, oceniają go na około siedem tysięcy ludzi. Naczelnika państwa, protektora zawodów reprezentował jen. broni Stanisław Szeptycki, ministerstwo spraw wojskowych jen. J. Osiński. Niezwykle licznie zastąpiona jest prasa krajowa (14 pism) i zagraniczna (1 pismo niemieckie, 1 czeskie i 1 węgierskie). Naogół zgłosiło się do zawodów 95 zawodników, w tem 7 kobiet. Czeskich zawodników przybyło dziewięciu, węgierskich czterech, Niemców dziewięciu, reszta zawodników — Polacy. Nadmienić należy, że w ostatnich zawodach w Westerowie na Słowaczyźnie wzięło udział około 40 zawodników, w ostatnich zaś zawodach w Szwecji około 70.

Zawody pierwszego dnia rozpoczęły się o g. 14, objęły zaś bieg senjorów pierwszej i drugiej klasy. Długość biegu wynosiła 13 klm., w tem 70 proc. zjazdu, a 30 proc. biegu równego i pod chodzenia, różnica wzniesień (pomiędzy startem a metą) 1400 metrów. Tor biegu zaczynał się u szczytu Kasprowego, biegł następnie obiema halami Królewskiemi, doliną Olczyską, Górnem Bystrem, Antałówką do mety ku Krzeptowi. Na ogół tor był trudnym, ponadto śnieg był mokry lepkim i miejscami zapadał się. Pogoda do godz. 15½ była bardzo piękna i słoneczna, później jednak począł padać mokry śnieg. Do biegu zgłosiło się 80 zawodników, do mety przybyło 50-ciu panów. Kierownictwo biegów spoczywało w rękach doświadczonego narciarza Z. Rittenschilda, na czele kolegjum sędziów stał inżynier A. Bobkowski, pomiędzy sędziami zaś byli m. i. pułkownik K. Drewnowski, pułk. M. Zaruski, dr W. Skórczewski, imieniem zaś obcych drużyn dr Synacek, przedstawiciel czesko-słowackiego związku narciarzy. Wynik biegów był następujący:

Bieg senjorów pierwszej klasy: 1) Thöom Aladár (Węgier), 47 m. 2 s.; 2) Koldovsky Karol (Czech), 47 m. 11 s.; 3) Krzeptowski Andrzej (Polak), 47 m. 42 s.

Bieg senjorów drugiej klasy: 1) Zelinka Józef (Czech), 49 m. 14 s.; 2) Czarniak Andrzej (Polak), 50 m. 9 s.. 3) Alexiaul Rudolf (Czech), 51 m. 40 s.

Pierwszorzędny narciarz polski Franciszek Bujak, który byłby niewątpliwie przybył do mety jako pierwszy z senjorów, zwichnął nogę w zakoło biegu na kilka kilometr. przed metą, wobec czego musiał wycofać się z biegu. Czwarte, piąte i szóste miejsce w biegu senjorów pierwszej klasy przypadło trzem Polakom E. Kalińskiemu, H. Mückenbrunnowi i Stanisławowi Zubkowi.

Jako szczegół charakterystyczny z pierwszego dnia zawodów podkreślić należy niezwykle umiejętną propagandę przedstawicieli czeskich klubów sportowych na rzecz Czech: Natychmiast po przybyciu porozwieszali oni piękne barwne afisze, polecające Pragę jako ośrodek ruchu turystycznego środkowej Europy, a ponadto w sposób szczególnie widoczny przyozdobili się barwami swego państwa. Wobec przedstawiciela A. W. oświadczyli oni, że zawody są doskonale zorganizowane i że czeski świat sportowy położył szczególniejszą wagę na współudział w zawodach czeskich drużyn narciarskich.

DRUGI DZIEŃ ZAWODÓW.

(PAT). Dzisiejszy dzień międzynarodowych zawodów narciarskich był punktem kulminacyjnym konkursu i objął skoki junjorów i senjorów. Z jednej odskoczni w dolinie Jaworzynki (po jednym skoku próbnym i trzech konkursowych) zainteresowanie zawodami w skokach było niezwykle silne, ponieważ kombinowany wynik ze skoków i biegu głównego miał rozstrzygnąć o pierwszej nagrodzie i o tytule mistrza Tatr. W dolinie Jaworzynki zgromadziło się dzisiaj przy względnie pięknej pogodzie (temperatura około 0) blisko 5.000 widzów. — Do zawodów w skokach senjorów stanęło 12 zawodników, z tego siedmiu zagranicznych. Do skoków junjorów 8 zawodników, z tego dwóch zagranicznych. Kolegjum sędziowskie przy skokach składało się z 2 polskich i 2 czesko-słowackich sędziów. Wynik zawodów w skokach jest następujący:

Skoki senjorów: 1) Rozmus Aleksander (Polak), nota 1.47; długość skoku maksymalna 22 i pół metra. 2) Koldowsky Karol (Czech), nota 2.25; 3) Krzeptowski Andrzej (Polak), nota 2.52.

Skoki junjorów: 1) Kirnoul (Czech), nota 2.97; długość skoku 10 metrów; 2) Zychoń Stefan (Polak), nota 3.02; 3) Makowski Stefan (Polak), nota 3.43).

Naogół rezultaty ze skoków przyniosły liczebne **zwycięstwo narciarzy polskich.** Wobec konieczności skombinowania wyniku z biegu głównego z najlepszym wynikiem ze skoku, Kolegjum sędziowskie przyznało pierwszą nagrodę i tytuł »mistrza Tatr« Koldowsky'emu Karolowi (Czesko-słowacki Związek Łyżwiarzy). Wypadkowa nota 1.63. Drugą nagrodę Krzeptowskiemu Andrzejowi, wypadkowa nota 1.76. Trzecią nagrodę Kalińskiemu Eugenjuszowi, wypadkowa nota 1.87.

Aczkolwiek najlepszy rezultat w skokach osiągnął Polak Rozmus Aleksander, to jednak, ponieważ w biegu głównym nie dojechał do mety, nie wziął udziału w konkursie i z powodu tej okoliczności tytuł »Mistrza Tatr« uzyskał najlepszy zagraniczny narciarz. Rozdanie nagród nastąpi jutro na bankiecie narciarskim.

Jutrzejszy ostatni dzień zawodów obejmuje bieg pań na torze długości 5 klm. Przeważnie zjazdowym z różnicą wzniesienia 890 metrów, oraz bieg sztafetowy, z tą samą trasą w biegu co w biegu senjorów, przy uczestnictwie drużyn złożonych z trzech zawodników. W dniu dzisiejszym wziął udział w zawodach jako widz delegat węgierskiego ministerstwa obrony narodowej Hochfeld.

KRONIKA

Kraków, 21 lutego.

ODWILŻ. Po kilkotygodniowych, niebywałych mrozach, które były prawdziwą klęską dla mieszkańców Krakowa, nastąpiła dawno oczekiwana odwilż. Wczoraj ciepło dochodziło do kilku stopni, a w następstwie tego szybko topniejące masy lodu i śniegu zalały całe miasto potokami błota. Ulice, mające zniszczone gościńce i chodniki, jak na przykład ulica Grodzka, są poprostu nie do przebrnięcia, a przechodnie muszą wykonywać karkołomne skoki, chcąc uniknąć błotnistych kąpieli w wybojach i dziurach.

Z powodu mas błota, pokrywających zupełnie tory kolei elektrycznej, ucierpiał silnie ruch tramwajowy, szczególnie na linji 1 od mostu podgórskiego do głównego dworca, gdzie na niezmiernie rzadko i w ogromnych odstępach czasu ukazujące się wozy, publiczność urządzała formalne szturmy. Przechodzenie chodnikami jest tem bardziej utrudnione, że, prócz strumieni wody, spływających z dachu, spadają również na głowy przechodniów zwały zlodowaciałego śniegu. Byłoby pożądanem, by zarząd miasta wydał odpowiednie polecenia, celem zapewnienia bezpieczeństwa przechodniom. Również zarząd czyszczenia miasta winien usuwać z gościńców góry błota, które uniemożliwiają ruch tramwajowy na arterjach miasta, już i tak dużo pozostawiający do życzenia w normalnych warunkach.

MIEJSKIE KASY POBORU NADZWYCZAJNEJ DANINY PAŃSTWOWEJ. Dla poboru daniny podatku gruntowego, domowo-czynszowego i zarobkowego, magistrat ustanowił następujące kasy miejskie, w których należy wpłacać tę daninę, obliczoną w księgach poboru, wylosowanych do przeglądu płatników:

1. Kasa przy Wydziale IIa magistratu, plac WW. Świętych l. 6, II p., sala oficjałów egzekucyjnych, dla poboru daniny od płatników a) podatku gruntowego i domowo-czynszowego z dzielnic I, II, III, IV i V, b) podatku zarobkowego według nazwisk od A do F i od spółek podatku zarobkowego w dzielnicach I. do VIII. i XI. do XX.

2. Kasa przy Wydziale IIa magistratu, dla poboru daniny od płatników a) podatku gruntowego i domowo-czynszowego z dzielnic VI., VII., VIII. i XI., b) podatku zarobkowego według nazwisk od G do K.

3. Kasa przy Wydziale IIa magistratu, pokój Nr 4 dla poboru daniny od płatników: a) podatku gruntowego i domowo-czynszowego z dzielnic XII., XIII., XIV., XV. i XVI, b) podatku zarobkowego według nazwisk od L do R.

4. Kasa przy Wydziale Va magistratu, główny gmach magistratu, oficyna II. p., pokój Nr 21, dla poboru daniny od płatników a) podatku gruntowego i domowo-czynszowego z dzielnic XVII., XVIII., XIX. i XX, b) podatku zarobkowego od S do Z.

5. Kasa w lokalu komisarjatu Obwodu V. Dz. Podgórze przy ulicy Lwowskiej l. 2, dla poboru daniny od płatników podatku gruntowego, domowo-czynszowego i zarobkowego, tak przedsiębiorstw jednostkowych, jak i spółkowych, z dzielnic IX. Ludwinów, X. Zakrzówek, XXI. Płaszów i XXII. Podgórze.

Wymienione kasy będą przyjmowały daninę przez czas ustawowy w godzinach od 8 i pół rano do 12 i pół w południe, tylko w polskiej walucie markowej, a to oprócz tutejszego urzędu podatkowego i oddziału Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, w których można wpłacać daninę także biletami skarbowemi, obligacjami 5 proc. długo-terminowej pożyczki państwowej i walutami obcemi.

Magistrat przypomina, że termin płatności pierwszej raty (połowy) daniny upływa w Krakowie dniem 8 marca b. r., a drugiej raty z dniem 19 kwietnia b. r. i że po upływie każdego z tych terminów płatności będą ściągnięte zaległe raty daniny przez magistrat w drodze egzekucyjnej wraz z odsetkami zwłoki w wysokości 5 procent od sta miesięcznie i kosztami egzekucyjnemi według przepisów ustawy.

MŁODZIEŻ JUGOSŁOWIAŃSKA W KRAKOWIE. Sprawa wyszukania pomieszczeń dla młodzieży jugosłowiańskiej, pragnącej uczęszczać do Wszechnicy krakowskiej, weszła na lepsze tory dzięki gotowości komendy załogi krakowskiej, z jaką ta odstąpiła na ten cel koszary przy ulicy Zwierzynieckiej. Przy urządzaniu pokoi w koszarach wojskowość niewątpliwie nie poskąpi dalszych ofiar, a poprze ją w tych usiłowaniach województwo krakowskie. W tych dniach ma się zawiązać komitet, który ujmie w swoje ręce kierownictwo, celem jak najszybszego zrealizowania sprawy pomieszczeń dla młodzieży jugosłowiańskiej, której nieliczni na razie przedstawiciele już do Krakowa zawitali.

WSZYSTKIEMI BARWAMI TĘCZY. rozbłysnęła reduta artystów teatru im. Słowackiego, która ostatniej soboty zgromadziła w salach Starego Teatru tysiączne i wielobarwne tłumy publiczności. Nieskończone korowody prześlicznych, pomysłowych i artystycznych masek snuły się po salach, tworząc tłum ruchliwy i szczerze rozbawiony, iż mogło się zdawać chwilami, że nie pod szarem naszem niebem, ale gdzieś na Rivierze, w błękitnej Nizzy lub złocistem Monte-Carlo hucznie karnawałujemy. Złudzenie to potęgowały grupy wesołków, czyniąco w miejscach, gdzie się pojawiły i piszczałkami swemi i grzechotkami taki, iście włoski, hałas, jaki się tam tylko słyszy, podczas rozszalałych tamtejszych karnawałowych zabaw. Podobne też tłumy arlekinów, clown'ów, pierrotów, pajaców, damskich i męskich szatanków, markiz, Turczynek i różnobarwnych domin, przewijały się na tle czarnych fraków. Nieszczęsne te fraki, ze wszystkich stron przez piękne maseczki oblegane, daremnie siliły się wykraść przed ciekawem obliczem masek. Pięknych masek było setki. Nagrodę piękności wzięła jednak p. Skalska, artystka z teatru »Bagatela«, równorzędną nagrodę otrzymała p. Kordacka. A dlatego te dwie tylko, bo wszystkich pięknych niepodobna było obdarować! Szczęśliwe wybranki otrzymały po obrazie mistrza Wyczółkowskiego.

Z największem uznaniem podnieść należy, że same artystki i artyści teatru im. Słowackiego nie bawili się. Jak na dobre gospodynie i dobrych gospodarzy przystało, podejmowali tylko gości swoich, o to tylko dbając, aby się bawili, służąc im z wielkim taktem i z niezmordowaną uprzejmością aż do białego rana.

WŁAMANIE. Do policji doniósł dr Józef Gleitman, adwokat, zamieszkały przy ul. Grodzkiej 39, że onegdaj wieczorem nieznani sprawcy włamali się do jego zamkniętej kancelarji i skradli futro męskie czarne, krótkie, podbite tchórzami z kołnierzem selskinowym, czarny żakiet, czarną zarzutkę i 3 marynarki. Szkoda znaczna. Za sprawcami wdrożono poszukiwania.

PRZYTUŁEK DLA CHOREJ UMYSŁOWO POD »TELEGRAFEM«. Wczoraj po torze kolejowym na Zabłociu wałęsała się jakaś kobieta, która, jak się później okazało, była umysłowo chorą. Podała ona, że nazywa się Marja Bacińdi, ma lat 40, pochodzi z Przeworska, i jest małżonką Błażeja. Chorą osobę odstawiono początkowo na oddział umysłowo-chorych w szpitalu św. Łazarza. Gdy jednak zarząd dla braku miejsca odmówił jej przyjęcia, policja musiała dać chorej schronienie w aresztach pod »telegrafem«.

SKRADZIONE WŁOSIE KOŃSKIE. Na szkodę Antoniego Hausnera, handlarza koni, zamieszkałego na Zabłociu, skradli nieznani sprawcy z magazynu rzeźni miejskiej w Podgórzu 250 kg. włosi końskiego, wartości 600.000 marek. Sprawcę kradzieży wyśledzono w osobie niejakiego Piechoty, lat 28, zamieszkałego przy ul. Rękawka 3. Po spisaniu protokołu Piechotę odstawiono do aresztów sądu okręgowego w Krakowie.

ARESZTOWANA ZA KRADZIEŻ. Pod zarzutem kradzieży dwóch żakietów i dwóch metrów materji łącznej wartości 40.000 marek, aresztowano niejaką Katarzynę Juszczak, służącą, lat 38, rodem z Modrowki. Juszczakowna dopuściła się tej kradzieży na szkodę swej służbodawczyni p. Gizeli Braunowej, zamieszkałej przy ul. Miodowej 10.

NIESZCZĘŚLIWY WYPADEK. Onegdaj 16-letni uczeń Tadeusz Stobieski, zjeżdżając ze stoków góry bielańskiej na nartach, doznał złamania nogi. Ofiarę nieszczęśliwego wypadku przewiozło pogotowie ratunkowe do szpitala św. Łazarza.

KOMUNIKATY I ZAWIADOMIENIA

Z TOWARZYSTWA FILOZOFICZNEGO. We wtorek 21 bm. o godz. 7 wieczór (ul. św. Anny 12) na zebraniu Sekcji tomistycznej ks. prof. F. Hortyński objaśniać będzie Fizykę Arystotelesa z komentarzem św. Tomasza (c. d.). We czwartek dnia 23 bm. o godz. 6 wieczór prof. dr Bohdan Szyszkowski wygłosi odczyt pt. »O czasie«.

POLSKIE TOWARZYSTWO MATEMATYCZNE odbędzie we wtorek 21 bm. o godz. 6 wieczorem posiedzenie zwyczajne w seminarjum matemat., ul. św. Anny 12. Odczyt wygłosi prof. dr St. Zaremba p. t. »Pojęcie ciała sztywnego wobec teorji względności«. Goście mile widziani.

Z kraju i ze świata

DOCHODY PAŃSTWA. (Warszawa, 19 lutego. P. A. T.). Podatki przyniosły w byłem Królestwie Polskiem i w Małopolsce w listopadzie ubiegłego roku razem kwotę 10 miljardów 490.7 miljonów marek. W tem podatki bezpośrednie dały 2.260.4 miljonów, podatki pośrednie 1 miljard 791 miljonów, monopole 3 miljardy 389 miljonów, cła 1 miljard 732.6 miljonów, opłaty (należytości) 909.4 miljonów, zaś na poczet nadzwyczajnej daniny państwowej wpłynęło w tym okresie 10.2 miljonów marek.

GMACH DLA MINISTERSTWA OŚWIATY zbudowany ma być niebawem w Warszawie po rozstrzygnięciu konkursu architektonicznego, który ministerstwo rozpisze.

PRZECIW FILMOM KRYMINALISTYCZNYM. Z Warszawy telefonują nam. W ministerstwie spraw wewnętrznych odbyła się konferencja w sprawie rozpowszechniania filmów o treści kryminalnej. W konferencji wzięli udział przedstawiciele władz sądowych, oświatowych, instytucyj społecznych itd. Wszyscy obecni wypowiedzieli się kategorycznie przeciw udzielaniu pozwoleń na wystawianie filmów o tendencji wybitnie kryminalnej.

CHOROBA MIN. SKIRMUNTA. Biuro prasowe ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: Minister spraw zagranicznych p. Skirmunt skutkiem przeziębienia z polecenia lekarza w ciągu dni najbliższych nie będzie mógł urzędować.

BAL FRANCUSKI. Szef misji francuskiej i oficerowie francuscy dali w sobotę w Warszawie bal w swoim klubie, na który przybył Naczelnik państwa Piłsudski, liczni posłowie i przedstawiciele ententy.

BISKUP PRAWOSŁAWNY W KLASZTORZE. Z Warszawy donoszą 19 bm.: Zarząd diecezją prawosławną wileńsko-nowogrodzką powierzony był tymczasowo w ciągu szeregu ostatnich miesięcy przybyłemu z Rosji sowieckiej biskupowi Pantalejmonowi. Ponieważ biskup Pantalejmon odmówił zastosowania się do tymczasowych przepisów o stosunku rządu do kościoła prawosławnego w Polsce, przeto rząd polski cofnął biskupowi Pantalejmonowi prawo zarządzania diecezją i zaproponował mu, jako obcemu obywatelowi wyjazd za granicę. Biskup Pantalejmon prosił o prawo pozostania w Polsce, motywując to brakiem środków utrzymania. Rząd polski uwzględnił życzenie biskupa Pantalejmona. W następstwie tego biskup Pantalejmon udał się na stały pobyt do klasztoru w Mielcu, wskazanego mu jako miejsce stałego pobytu przez egzarchę cerkwi prawosławnej w Polsce arcybiskupa Jerzego.

150 MIL. MK. NA SZKOŁY ŻYDOWSKIE W POLSCE. Pisma warszawskie podają: Komitet amerykańsko-żydowski w Nowym Yorku przeznaczył przeszło 150 miljonów marek polskich na utrzymanie szkół żydowskich w Polsce.

WYROK W SPRAWIE STRAJKU ROLNEGO. Z Poznania donoszą 19 b. m.: W procesie przeciw komunistom, podżegaczom czarnego strajku rolnego w Obornickiem, zapadł wyrok w sądzie poznańskim, skazujący Kaszaka i jego 56 wspóloskarżonych na karę więzienia od 8 miesięcy do 7 dni, a zwalniający część oskarżonych. Na prośbę obrony wypuszczono skazanych na wolność aż do wyniku rewizji, zgłoszonej przez obronę przeciwko wyrokowi.

ARESZTOWANIE SŁOMCZYŃSKIEGO. Z Częstochowy donoszą, że aresztowany tam został osławiony herszt bandytów, Adam Słomczyński, który już raz zasądzony był na 12 lat więzienia, lecz zdołał uciec. Banda Słomczyńskiego grasowała głównie w Kieleckiem i była postrachem ludności.

KANDYDATURA P. REINLAENDERA. Ze Lwowa telefonują nam: Sjonistyczna »Chwila« notuje niesprawdzoną dotąd wiadomość, że obecny dyrektor policji lwowskiej Reinlaender nie obejmie stanowiska wojewody lwowskiego, lecz stanowisko naczelnika polskiej policji państwowej.

OBŁAWA NA WALUCIARZY. Ze Lwowa telefonują nam: Organa policyjne urządziły wczoraj nową obławę na handlarzy walutami i przeprowadziły szereg rewizyj, szczególnie w kawiarni »Abazia«, przyczem skonfiskowano znaczne sumy i kilka miljonów karbowańców.

O KANAŁ WISŁA—DNIEPR. »Wperod« donosi z Kijowa, że kapitaliści zagraniczni przedstawili Radzie komisarzy ludowych Ukrainy projekt zbudowania ich kosztem kanału Wisła—Dniepr.

NAPAD BANDYTÓW NA CZESKI URZĄD CŁOWY. Na granicy Śląska Górnego i Czech utworzyła się międzynarodowa banda opryszków, która ma swoją siedzibę w nadgranicznych wsiach Śląska Górnego i urządza przedewszystkiem od pewnego czasu napady na czeski pas nadgraniczny. Dnia 16 bm. — jak donosi »Morgenzeitung« — już około godz. 10 w nocy banda wspomniana napadła na główny urząd cłowy w Schillersdorfie, nadgranicznej miejscowości hulczyńskiej. Banda, złożona z 12 uzbrojonych opryszków rozbroiła i związała dwóch strażników skarbowych, którzy stali na straży pod magazynem cłowym. Następnie wtargnęła do magazynu, przepełnionego skonfiskowanemi towarami, które ładowała na kilka sań. Ukończywszy tę robotę, bandyci rozpoczęli odwrót ku granicy, gdy nadeszła patrol, złożona z trzech żandarmów czeskich. Zorjentowawszy się w sytuacji, żandarmi zaczęli ostrzeliwać bandytów, którzy ze swojej strony utworzyli front bojowy, posługując się karabinem maszynowym. Żandarmi zdołali odbić część zrabowanych towarów, resztę unieśli bandyci.

AKCJA PRZECIW PALĄCYM rozpoczęła się w Pradze, gdzie magistrat zakazał palenia tytoniu w wozach tramwajowych pod grzywną, dochodzącą do 2000 koron. W kilka dni później na prośbę stowarzyszenia fryzjerów zabronił magistrat m. Pragi palenia tytoniu we fryzjerniach.

GRYPA W SZKOŁACH WIEDEŃSKICH. Wedle urzędowej statystyki do dnia 9 bm. zachorowało na grypę 44.960 dzieci szkolnych na ogólną liczbę 170.000 co czyni przeszło ¼ część. Z pośród 7.500 nauczycieli szkół miejskich jest 1500 chorych na grypę.

POKONANIE CHAMPIONA. Z Poldhu donoszą: Kind Lewis, znany bokser, champion ciężkiej wagi, został pokonany przez Toma Gummera.

ZMARLI.

— W Wiedniu umarł 28 z. m. jenerał-audytor, prezydent senatu przy najwyższym sądzie wojskowym b. armji austr.-węg. w Wiedniu, Władysław Fuchsig. Zmarły był wychowankiem gimnazjum w Wadowicach i Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, gdzie także odbył służbę wojskową, jako jednoroczny ochotnik. Po przełomie pełnił zmarły obowiązki urzędnika przy poselstwie polskiem w Wiedniu.

— Marja Pinińska, żona b. namiestnika Galicji Leona Pinińskiego, zmarła we Lwowie w 63 r. ż.

— Władysław Kasprzycki, radca prawny magistratu warszawskiego, zmarł w Warszawie.

STAN ATMOSFERY. Państwowy Instytut meteorologiczny w Warszawie komunikuje 20 bm.: W ciągu doby pogoda w Polsce kształtowała się pod wpływem obszaru niskiego ciśnienia, nadciągającego z nad Islandji, a ogarniającego już i Polskę.

Pod wpływem ciepłych i wilgotnych wiatrów południowo-zachodnich temperatura wzrosła ponad 0° (choć nocą miejscami, zwłaszcza na południu i wschodzie kraju notowano przymrozki), i w wielu miejscowościach padał topniejący zaraz śnieg.

Nad Bałtykiem i w Skandynawji, położonych podobnie jak Polska w przedniej części niżu, była pogoda pochmurna, dżdżysta (śnieg) i mglista, a na zachodzie Europy (Anglja i Francja) notowano zachmurzenie zmienne, oraz temperatury nieco wyższe, bo dosięgające nieraz 10° powyżej punktu zamarzania.

Warszawa: maximum +3·0; minimum —0·4; Kraków 8 godz. wieczór, ciśnienie 757·6; temperatura +2·1; maximum +4·0; minimum —2·1; pochmurno.

Prognoza na wtorek: Dżdżysto i łagodnie, potem nieco pogodniej, silniejsze wiatry zachodnie.

STAN WODY na rzekach w dniu 20 lutego 1922 o godz. 7 rano, według danych Dyrekcji okręgu regulacji rzek żeglownych w Krakowie: Wisła: Kraków —220 zamarzn.; Warszawa +125 zamarzn.; Toruń +99 zamarzn.; San. Przemyśl —170 zamarzn.; Soła: Żywiec +264; Dunajec: Nowy Sącz +162 zamarzn.

DALSZE CEGIEŁKI WAWELSKIE ufundowali: 1901 Redakcja i administracja »Kurjera warszawskiego« 1902 Ku czci śp. dr Juljusza Zdanowicza — Opolanie; 1903 Dom handlowy Olejnik i Tarnowski i współpracownicy; 1904 Członk. Stow. »Samopomoc« Sp. zkc. Bracia Jabłkowscy w Warszawie; 1905 Janowi Murzynowskiemu, kasjerowi Banku przemysłowców polskich — współtowarzysze pracy; 1906 Grójecki komitet obywatelski obrony państwa; 1907 Pamięci dr Stanisława Rybickiego, długolet. lekarza w Skierniewicach; 1908 Szkoła Marji Rybickiej, Warszawa, 8 grudnia 1921; 1909 Progimnazjum B. Muszyńskiego w Warszawie; 1910 Urzędnicy min. zdrowia publicznego — wpłacając po 30.000 marek za cegiełkę.

TEATRY KRAKOWSKIE:

Z TEATRU IM. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj wraca na afisz potężna »Klątwa« Wyspiańskiego. We środę »Horsztyński« z pp. Kacicką, Nesarzewską, Białkowskim, Sosnowskim oraz Jednowskim. Na sobotę przygotowuje się premjera nieznanego w Polsce utworu śp. T. Rittnera pt. »Dzieci ziemi«. Nieodżałowany poeta w postaci bohatera sztuki — lotnika, symbolizuje odwieczny, przyrodzony ludzkiemu duchowi pęd ku wyżynom w walce z przemożną siłą przyciągającą ziemi. Sztuka wymaga specjalnej wystawy, w szczególności urządzenia hangaru z aeroplanem, gotowym do wzlotu.

OPERA I OPERETKA. Opera Verdiego »Trubadur« wypełni dzisiejszy wieczór operowy w obsadzie premjerowej z gościem warszawskim p. Narożnym w roli hrabiego de Luny.

Z TEATRU »BAGATELA«. Dziś po raz pierwszy farsa francuska w trzech aktach, czterech obrazach Jerzego Feydeau p. t. »Opiekuj się Amelją«. Obsadę tworzą pp. Orwid-Bruczowa, Trojanowska, Gorzyńska, Kowalikówna, Orzelska, Kwiecińska, Szolcówna, Brzeski, Berski, Kosiński, Zbucki, Fritsche, Ratschka, Wysucki, Kliszewski, Wesołowski, Heniowski, Szyszyłowicz, Brański, Stodolski i inni.

Z TEATRU »NOWOŚCI«. Stefan Turski wystąpi gościnnie w »Zuchach krowoderskich« jeszcze trzy razy, tj. we wtorek, we środę i w czwartek. Będą to ostatnie trzy przedstawienia »Zuchów«. W sobotę w »Nowościach« pierwszy wieczór humoru i pieśni. Program zapowiada pierwszorzędnych wykonawców, których nazwiska wkrótce podamy.

DRUGI KONCERT ZYGMUNTA FEUERMANNA. Z powodu niezwykłego zainteresowania i entuzjazmu publiczności, z jakim spotkał się pierwszy występ znakomitego artysty, którego krytyka berlińska i wiedeńska postawiła jednogłośnie na równi z talentem Burmestra i Hubermanna, odbędzie się drugi koncert świetnego skrzypka w sobotę, dnia 4 marca w wielkiej sali Starego Teatru. Sprzedaż biletów w księgarni Krzyżanowskiego odbywa się szybko.

BALE I ZABAWY.

WIELKI RAUT W KASYNIE WOJSKOWEM. Jutro we środę 22 bm. odbędzie się wielki raut w Kasynie wojskowem, połączony z zabawą taneczną, urządzony staraniem korpusu oficerskiego załogi krakowskiej. W części artystycznej wystąpią p. M. Mściwojewska, prof. Ludwika Grodzicka, p. Z. Szromówna i prof. Wł. Kozłowski. Protektorat nad rautem objęli książę biskup Adam Sapieha, jen. broni hr Stanisław Szeptycki, wojew. Gałecki i jenerałostwo Osińscy. Wstęp tylko za zaproszeniami. Czysty dochód przeznaczony na odbudowę kościoła św. Piotra.

NA DOM ODPOCZYNKU DLA PRACUJĄCYCH UMYSŁOWO odbędzie się we środę 22 bm. pod protektoratem jen. Szeptyckiego, prof. Łosia i prof. Kozłowskiego wieczór taneczny w »Domu artystów«. Początek o godz. 9 wieczór.

RAUT AKADEMICKI pod protektoratem rektora Nowaka oraz profesorów Chrzanowskiego i Kutrzeby odbędzie się we czwartek dnia 23 bm. w salach małopolskiego Towarzystwa rolniczego przy placu Szczepańskim 8, ze współudziałem w części artystycznej p. Malickiej oraz pp. Białkowskiego, Brauna i Gałuszki. Początek o godz. 10 wieczorem. Dochód przeznaczony na repatrjantów-Polaków z Rosji.

ZABAWĘ TANECZNĄ na zakończenie karnawału urządza w sobotę 25 bm. Ognisko nauczycielskie w Krakowie w własnej sali Rynek gł. 29, II p. Zaproszenia wydaje się codziennie w sekretarjacie Ogniska w godz. od 6—8 wieczór.

KOMITET, zajmujący się zbieraniem darów na »Gwiazdkę« dla dzieci, otrzymał ogółem 276 książek, bardzo liczne zabawki, oraz 13.668 Mkp. gotówką. Książeczki i zabawki rozdano dzieciom; tylko niektóre książki włączono do dziecięcych bibljotek w zakładach, a pieniędzy użyto na zakupienie i uzupełnienie zabawek. Za tak serdeczną i wydatną pomoc i za dobre serce, okazane nieszczęśliwej dziatwie, komitet składa gorące podziękowanie wszystkim, którzy się do tej akcji przyczynili. 1017

REPERTUARY:

TEATR IM. SŁOWACKIEGO:

Wtorek, 21 bm.: »Klątwa«.
Środa, 22 bm.: »Horsztyński«.
Czwartek, 23 bm.: »Czysty interes«.
Piątek, 24 bm.: »Pan obrońca«.
Sobota, 25 bm.: »Dzieci ziemi«.
Niedziela, 26 bm. po poł.: »Dzieje salonu«, wieczorem »Dzieci ziemi«.

TEATR »OPERA I OPERETKA«:

Wtorek, 21 bm.: »Trubadur«.

TEATR »BAGATELA«:

Wtorek, 21 bm.: »Opiekuj się Amelją«.
Środa, 22 bm.: »Opiekuj się Amelją«.
Czwartek, 23 bm.: »Opiekuj się Amelją«.
Piątek, 24 bm.: »Opiekuj się Amelją«.

TEATR »NOWOŚCI«:

Wtorek, 21 bm.: »Krowoderskie zuchy«.
Środa, 22 bm.: »Krowoderskie zuchy«.
Czwartek, 23 bm.: »Krowoderskie zuchy«.

Miejski teatr: Opera i operetka

»TRUBADUR« Verdi'ego.

Wystawienie »Trubadura« oznacza dziś zawsze pełne votum zaufania, udzielone przez kierownictwo opery swemu zespołowi solistów, dla »gwiazd« pisana jest bowiem partycja »Trubadura« i im swoją długowieczność przedewszystkiem zawdzię-

cza. Jeśli więc ryzykowny krok wznowienia tej siedemdziesięcioletniej opery nietylko nie spotkał się z fiaskiem, ale dał sposobność do owacyjnych oklasków widowni, świadczy to jak najlepiej o onegdajszym występie naszych solistów.

P. Stępniowskiemu za partję naczelną wręczono wśród niemilknących braw wieniec, którego nie chciał się początkowo imać, jakby czegoś niespodziewanego. Zupełnie niesłusznie. Wszak miał onegdaj swój szczęśliwy wieczór, zwłaszcza w końcowych scenach rozbrzmiewał ten piękny głos z wielką siłą i uczuciem, zdobywając się na nadspodziewanie szlachetne portamenta.

Na podstawie debjutu p. Hoffmanowej w partji Leonory, nie mogę budować żadnego sądu, gdyż z natury rzeczy cały aparat sceniczny u debjutującej artystki zarysowuje się zawsze bardzo niewyraźnie, a gdyby nawet był w stanie embrjonalnym, nie możnaby go przyjmować, jako kryterjum w ocenie kwalifikacyj odtwórczych. — Na razie stwierdzić można, że p. Hoffmanowa rozporządza pięknym głosem lirycznym, o miłem, ciepłem brzmieniu, pędanem w koloraturze, której używała onegdaj dość nieśmiało.

Występujący gościnnie, jako hr. Luna, p. Nażorny, śpiewak warszawski, to silny, metaliczny baryton bohaterski, najkorzystniej brzmiący w momentach, pozwalających mu rozwinąć całą moc ekspansji dynamicznej. Wielka zaś wytrzymałość głosu nastręcza uwagę, że artysta mógłby śpiewać całe sceny, pisane w fortissime possibile, zadziwiając mocą i blaskiem górnych zwłaszcza tonów.

Trudną, męczącą partję Azuceny odtworzyła ze zwykłą starannością i uczuciem p. Zbigniewiczówna; drugoplanowe postacie kreowali z powodzeniem pp. Jednicka i Mazanek. Okrasą naszej opery są chóry, intonujące onegdaj wcale czysto. Akompanjament orkiestry prowadził bardzo dyskretnie p. Walewski. Wystawa i reżyserja staranne.

Jul. Św.

»KRÓLOWA CYRKU«.

Operetka w trzech aktach M. Reimana i Szwarca.

Zdaje się, że tym razem dyrekcja wykopała żyłę złota w dziale operetkowym. Nie dlatego, żeby operetka pp. Reimana i Szwarca wyróżniała się specjalnemi zaletami, ale dla żywiołowego podkładu wesołości, która tryska ze wszystkich trzech aktów doskonale zrobionej i świetnie granej »Królowej cyrku«. Bo jeżeli kogo mało zajmują oklepane przygody podróżującego ajenta, który się zakochał w córce dyrektora cyrku, to zajmie go napewne, rozrusza i ubawi kapitalna gra p. Ordonówney w jej na pół tanecznej roli, w której ulubienica publiczności roztacza cały zasób wrodzonego wdzięku i tanecznej rozwiewności. Dyrektor Poleński gra ojca jej czcigodnego papę Paola tak groteskowo, z takim tupotem i rozmachem, że czyni z niej pierwszorzędną rolę, leżącą całkowicie w zakresie jego talentu. Poza tymi dwojgiem, słowa rzetelnego uznania należą się reszcie wykonawców, a w pierwszym rzędzie p. Minowiczowi, p. Zimajerowej, p. Krajewskiej, pp. Karasińskiemu i Rewskiemu za plastyczną i żywą grę, która dobrze podpierała zespół całości.

Prawdziwą okrasą operetki są tańce układu p. Ordonównej i p. Wejnara, młodego, utalentowanego baletmistrza, który w akcie ostatnim zbiera zasłużone oklaski za kapitalny duet klowna i baleriny.

wp.

Wiadomości naukowe, literackie i artystyczne

— **WYSTAWA »MŁODEJ POLSKI« W PARYŻU**, została otwarta — jak donosi tamtejsza »Polonia« — w salach muzeum Crillon. W wystawie biorą udział następujący artyści polscy, przebywający w Paryżu: N. Aleksandrowicz, E. Baranowski, Guy Bertin (Rubczakowa), Fr. Black (rzeźba), J. Bogdanowicz (rzeźba), K. Brandel, J. Chmieliński, J. Fedkowicz, L. Gros, Halicka, Hayden, J. Hecht, L. Jahl, Kisling, Kwiatkowska, Marjan (Paszkiewicz), L. Markussis, M. Muter, Ordyńska-Morawska, J. Pankiewicz, S. Piramowicz, L. Puszet (rzeźba), J. Rubczak, M. Samlicki, Szczyt-Lednicka (rzeźba), K. Zieleniewksi, Zawadowski i Landau. Z Polski przysłali swoje prace: L. Chwistek, T. Czyżewski, H. Gotlieb, S. Fedorowicz, L. Gardowski, S. Noakowski, A. Prónaszko, Z. Prónaszko, L. Roguski, F. Rutkowski, Wł. Skoczylas, W. Wąsowicz, R. Witkowski i G. Zaruba.

Sztukę stosowaną reprezentują artyści z Paryża: Frankowska i Tesiar (batik), Kwiatkowska (wystrzyganki), N. Aleksandrowicz (pokój dziecinny), J. Chmieliński (ceramika) i H. Ciechanowski (emalje).

W »Salonie Niezależnych« wystawili swoje prace następujący artyści polscy: Biegas, Bohdanowicz, Dąbrowa, Grancow, Hayden, Kisling, Koziebrodzki, Lambert, Makowski, Mamnicki, Markussis, Milich, Mondszajn, Olesiewicz, Penzyna, Peske, Piotrowski, Puszet, Reno-Hassenberg, Rzewuska, Samlicki, Szwarc, Stabrowski, Zawadowski i Zieleniewski.

»PORADNIKA JĘZYKOWEGO« numer lutowy zawiera obszerną polemikę redaktora z p. Boyem »O przecinek«, odpowiedzi na kilka zapytań, roztrząsania wątpliwości, podanych przez inżyniera J. Rzewnickiego, o słownictwie polskiem żeglarskiem, przedruk artykuliku pod tytułem »Wspólny język« naszych dzienników, piszących błędnie, pokwitowanie ofiarodawcom datków na fundusz zakładowy i korespondencje redakcji. Polecamy ten miesięcznik wszystkim Polakom, dbałym o poprawność i czystość języka. Abonować można w każdej księgarni.

— **DR HAHN WIKTOR**: Bibljografja bibljografji polskiej (Lwów 1921).

— **SZPOTAŃSKI STANISŁAW I PIETRASZKIEWICZÓWNA STAN.** Materjały do historji Towarzystwa Filomatów (T. II., Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **KOLBUSZEWSKI KAZIMIERZ**: Postyllografja polska XVI i XVII wieku (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **HANDEL JAKÓB**: Problem rodzaju gramatycznego (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **GRODECKI ROMAN**: Mincerze w wcześniejszem średniowieczu polskiem (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **KS. MICHALSKI KONSTANTY**: Wpływ Oksfordu na filozofję Jana Mirecourt. (Kraków, 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **GAWROŃSKI ANDRZEJ**: Notes sur les sources de quelques drames indiens (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **ROSTAFIŃSKI JÓZEF**: Las, bór, puszcza, matecznik jako natura i baśń w poezji Mickiewicza (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **ARCHIWUM KOMISJI DO BADANIA HISTORJI FILOZOFJI W POLSCE** (prace Al. Birkenmajera i Stan. Kota. (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **SZYMONOWICZA SZYMONA** Sielaki i inne wiersze polskie, wydał Jan Łoś (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **KSIĘGI SĄDOWE WIEJSKIE**, 2 tomy, wydał Bolesław Ulanowski (Kraków 1921, wyd. Akademji Umiejętności).

— **ZWEIG FERDYNAND**: Problem wartości (Kraków 1921).

— **SZERER MIECZYSŁAW**: Idea narodowa w socjologji i polityce. (Kraków, 1922).

— **ROZWADOWSKI JAN**: O zjawiskach i rozwoju języka (Kraków 1921).

Obrady komisji rewizyjnej

W Warszawie rozpoczęła się dnia 16 b. m. w ministerstwie skarbu, pod przewodnictwem min. Michalskiego konferencja nad wynikami **rewizji**, dokonanej, w myśl uchwały Rady ministrów z dnia 6 października z. r. przez ministra skarbu **we wszystkich D. O. K.** w Rzeczypospolitej. Zadaniem tych komisyj, które funkcjonowały w całem państwie w liczbie 10, było przejrzenie sposobem informacyjnym **ustroju i braków czynności administracji wojskowej**, na tle warunków pokojowych w celu ujawnienia ewentualnych niedomagań. W komisjach tych wzięło udział ogółem **169** osób, a wyczerpujące sprawozdania z rewizji obejmują około 2.700 stron pisma maszynowego.

Obecnie odbywająca się konferencja ma zająć się wynikami tych komisyj rewizyjnych i wysnuciem z nich wniosku. W obradach biorą udział: marszałek Sejmu Trąmpczyński, prezes najwyższej Izby kontroli państwa Żarnowski, wiceminister spraw wojskowych, jen. Czikel, pełniący obowiązki szefa wojskowej kontroli jeneralnej, pułkownik Górecki, szef intendantury M. S. W., pułk. Litwinowicz oraz przedstawiciele poszczególnych działów i służby M. S. W. i okręgów korpusowych, jak również przedstawiciele ministerstwa skarbu i komisarze rewizyjni.

Minister skarbu zagaił obrady wstępnem przemówieniem, po którem dwaj urzędnicy Izby skarbowej warszawskiej, odczytali referat sprawozdawczy o wynikach rewizji okręgu warszawskiego.

Obrady potrwają kilka dni.

Z sejmu wileńskiego

UCHWAŁY WYKONAWCZE DO FORMUŁY ZASADNICZEJ.

Wilno, 20 lutego. (PAT). We wtorek będą obradowały kluby nad uchwałami wykonawczemi do formuły zasadniczej. Następnych kilka posiedzeń Sejmu zajmie się wysłuchaniem sprawozdania komisji politycznej w sprawie pasa neutralnego, oraz komisji interpelacyjnej. W związku z tem będą prawdopodobnie poruszone **postulaty wsi**. Po wyczerpaniu wyżej wymienionych spraw, nastąpi **wyjazd delegacji, albo Sejmu do Warszawy.**

OŚWIADCZENIE ODRODZENIA.

Wilno, 20 lutego (PAT). Klub polskiego Związku ludowego Odrodzenie złożył oświadczenie: że widząc w przyjęciu 3, 5, 6 i 7 artykułu projektowanej uchwały pozbawienie ludności miejscowej samodzielnego rządzenia się sobą, i uważając, że tylko związanie całego kraju z Polską na zasadach tradycyjnych »wolni z wolnymi, równi z równymi«, da prawdziwe gwarancje wolności pokoju i sprawiedliwości, — od głosowania nad tymi artykułami uchyla się.

DELEGACJA POLAKÓW Z LITWY KOWIEŃSKIEJ.

Wilno, 20 lutego (PAT). Dziś zjawiła się u marszałka Łokuciejewskiego **delegacja Polaków z Litwy kowieńskiej** z prośbą, aby Sejm wileński upomniał się o prawa ludności polskiej w Kowieńszczyźnie i zaleagował na wszystkie jej krzywdy. Polacy z Kowieńszczyzny pragną uzyskać możność wypowiedzenia się w sprawie przynależności państwowej.

PRZEDSTAWICIELE ANGLJI W GENUI.

Rzym, 20 lutego (AW). Gabinet angielski zawiadomił rząd włoski, że przedstawicielami Anglji na konferencji genueńskiej **będą Lloyd George i lord Curzon.**

PROGRAM KONFERENCJI.

Paryż, 20 lutego (AW). »Matin« donosi z Londynu, że Lloyd George opracował już dostatecznie **program konferencji genueńskiej.** — Program ten stwierdza, że najważniejszą sprawą będzie **zawarcie specjalnego układu francusko-angielskiego w przedmiocie głównych zagadnień konferencji ogólnej**, że konferencja ta będzie pierwszą w całym szeregu konferencji międzynarodowych, które będą się miały odbywać co sześć miesięcy i wreszcie, że **stosunki koalicji z Rosją** będą musiały unormować się w ten sposób, że ogólne zbliżenie nastąpi najpierw **w drodze prywatnej** pomiędzy obywatelami koalicji i Rosją, a za nimi dopiero pójdzie **nawiązanie stosunków urzędowych.**

Różne wiadomości polityczne

POSEŁ FINLANDZKI W BELWEDERZE. Z Warszawy donoszą: Dnia 18 bm. Naczelnik państwa przyjął ministra pełnomocnego i posła nadzwyczajnego finlandzkiego p. Erika Gustawa Ehrstroema, który wręczył Naczelnikowi państwa listy uwierzytelniające.

Z OKAZJI WSTĄPIENIA NA TRON PAPIESKI Piusa XI. Naczelnik państwa wystosował do papieża depeszę z wyrazami głębokiej radości; w odpowiedzi papież wysłał telegram z podziękowaniem oraz życzeniami pomyślności dla Polski.

NA POSŁUCHANIU U PAPIEŻA przyjęty został kardynał ks. arcyb. Dalbór.

CZŁONKOWIE CIAŁ DYPLOMATYCZNYCH PRZY WATYKANIE wręczyli papieżowi listy uwierzytelniające. Poseł hiszpański, dziekan ciała, wygłosił przemówienie, w którem wyraził radość całego świata z powodu obioru papieża i sławił wielkie jego cnoty. Papież podziękował i zaznaczył, że i on swojego czasu był dziekanem ciała dyplomatycznego.

ADOLF CZERNY, znany publicysta czeski i radca ministerjalny, przydzielony został, jak z Pragi donoszą, do poselstwa czesko-słowackiego w Warszawie.

DEMONSTRACJA UKRAIŃCÓW. Ze Lwowa telefonują nam: Pisma ruskie donoszą o drugiej z rzędu demonstracji, urządzonej przez Ukraińców **przed ambasadą polską w Waszyngtonie.** — W pochodzie niesiono tablice z napisem: »Amerykanie, ratujcie ukraiński naród«. Policja strzegła gmachu ambasady. Demonstrację urządza amerykańska liga obywateli ukraińskiego pochodzenia.

WSTRZYMANIE TRANSPORTÓW AMERYKAŃSKICH DO ROSJI. Ameryka zawiadomiła rosyjski urząd handlu zagranicznego (Wniesztorg) o wstrzymaniu wszystkich transportów do Rosji, oprócz transportów żywności dla głodnych do czasu uregulowania odnośnych spraw przez konferencję genueńską.

TRANSPORT ZŁOTA BOLSZEWICKIEGO. »Echo de Paris« donosi ze Sztokholmu, że przybył tam okręt bolszewicki w dniu 18 lutego, który przywiózł duży transport złota. Podobno ma to być rumuński skarb złoty, który w czasie wojny został przewieziony do Moskwy.

Dział ekonomiczny

* **ZNIESIENIE SEKWESTRU ROPY I PRODUKTÓW NAFTOWYCH.** Projektowane jest zniesienie wszelkich ograniczeń obrotu ropą i produktami naftowemi w handlu wewnętrznym, z pozostawieniem tylko zakazu wywozu ropy, która służy jako surowiec dla celów przemysłowych. Na ostatniem posiedzeniu Komitetu ekonomicznego obradowano nad zniesieniem sekwestru ropy i produktów naftowych.

* **SPRZEDAŻ PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ.** Ministerstwo skarbu opracowało już warunki sprzedaży puszczy białowieskiej wraz z planami sytuacyjnemi, które w najbliższym czasie zostaną oddane oferentom. Jest ich przeszło 10, przeważnie są to przedsiębiorcy francuscy, angielscy, holenderscy i szwedzcy.

* **WYSTAWA DROBIU** odbędzie się w październiku b. r. w Warszawie. Organizacją zajmuje się Centralny Komitet do spraw hodowli drobiu (Warszawa, Hoża 51).

* **CENY MONET ZŁOTYCH I SREBRNYCH.** Polska Kraj. Kasa Pożyczkowa nabywa obecnie złoto i srebro na rachunek min. skarbu po cenach: za monety złote: rubel 1500 mk., marka niemiecka 695, korona austrjacka 390, jednostka państw należących do Unji łacińskiej 560, dolar 2915, — 1 gram czystego kruszcu w monetach 1937; za monety srebrne: rubel 650, marka niemiecka 180, korona austrjacka 150, dolar 870, 1 gram czystego kruszcu 36 marek.

* **WYMIANA NOT MARKOWYCH.** Wiedeńskie banki przesłały — jak donosi »N. Fr. Presse« — noty markowe, podlegające wymianie, do Warszawy, skąd otrzymały już odpowiednie uznanie ich własności w formie wypłat na Warszawę. Wspomniany wyżej dziennik zauważa, że wymiana polskich not odbywa się daleko prędzej i poprawniej, niż swego czasu wymiana not węgierskich.

* **TRANZYT TOWARÓW PRZEZ POLSKĘ.** Ministerstwo przemysłu i handlu ustaliło, iż wolny jest od pozwoleń Głównego Urzędu przywozu i wywozu przewóz tranzytowy towarów: 1) przez korytarz gdański bez względu na kraj pochodzenia i kraj przeznaczenia; 2) z Rumunji do Czech i odwrotnie przez urzędy celne Śniatyn z jednej strony, zaś Oświęcim, Szczakowa, Zebrzydowice i Dziedzice z drugiej strony; 3) przez Gdańsk do Rumunji, Czech i odwrotnie bez względu na kraj pochodzenia towaru; 4) ze wszystkich krajów, graniczących z Polską, bez względu na pochodzenie towarów do Niemiec; 5) z Rosji, Białorusi i Ukrainy we wszystkich kierunkach.

Wymagane będą pozwolenia na tranzyt do Rosji, a to ze względu na brak umowy kolejowej i wynikające stąd trudności techniczne oraz z Niemiec wobec braku umowy handlowej. Tranzyt do Litwy Środkowej winien być uważany jako przywóz i wywóz do Polski. Tranzyt zaś z Litwy Kowieńskiej i do Litwy Kowieńskiej nie może być dokonywany. Zburzenie mostu kolejowego uniemożliwia tranzytowy przewóz do i z Łotwy.

* **PODZIAŁ TABORU KOLEJOWEGO NA GÓRNYM ŚLĄSKU.** Z Berlina donoszą 17 b. m.: Komisja dla spraw kolejowych na Górnym Śląsku ustaliła następujący podział taboru kolejowego między Niemcy i Polskę. Polska otrzyma na Górnym Śląsku 430 parowozów, 651 wagonów osobowych i 2400 wagonów towarowych. Niemcy otrzymują 630 lokomotyw, 1021 wagonów osobowych i 20454 wagonów towarowych. Pozatem Niemcy zobowiązują się do odstąpienia Polsce wszystkich wagonów i parowozów w dobrym stanie i do wykonania w ciągu jednego roku wszelkich napraw odstąpionego materjału kolejowego, ponieważ warsztaty reparacyjne znajdują się przeważnie po niemieckiej stronie na Górnym Śląsku. Oprócz tego Niemcy oddadzą do dyspozycji polskiej dyrekcji kol. 900 otwartych wagonów dziennie w ciągu dwóch lat.

* **KONTROLA NA GRANICY POLSKO-GDAŃSKIEJ.** Dyrekcja ceł w Gdańsku ogłasza, że kontrola paszportów oraz kontrola przywozu i wywozu na granicy polsko-gdańskiej, pozostaje nadal w mocy.

* **NOWA, DRUGA GIEŁDA CZESKA I POLSKIE EFEKTY.** W Ołomuńcu ma powstać — jak donosi »Neue Fr. Presse« — nowa, druga w Czechosłowacji giełda efektów, która obejmie nietylko interesy giełdowe morawskie, koncentrujące się obecnie w Wiedniu, ale ma się także zająć niekotowanemi w Czechosłowacji papierami polskiemi, węgierskiemi i oczywiście czeskiemi. — Pod względem geograficznym miałaby ta druga giełda czeska bardzo korzystną siedzibę, połączoną telefonicznie ze wszystkimi rynkami giełdowymi krajów sąsiednich, co ułatwiłoby znacznie arbitraż. Sprawą ta miał się zająć min. handlu Novak, podczas swego ostatniego pobytu w Ołomuńcu.

PROJEKT ZNIESIENIA ZAKAZU WYWOZU KORON. »Acht Uhr Blatt« donosi, że rząd austrjacki zamierza znieść zakaz wywozu koron z Austrii.

* **SOCJALISTYCZNY BANK ROBOTNICZY W WIEDNIU.** Socjalistyczne organizacje zakładają w Wiedniu Bank robotniczy z kapitałem 100 miljonów koron. Prezydentem banku ma zostać dr Renner, dyrektorem poseł Bruckschloeyl. Do Rady nadzorczej wejdzie szereg posłów.

* **JARMARKI ANGIELSKIE.** Doroczny wielki jarmark przemysłu brytyjskiego w roku bieżącym urządzony będzie w okresie od 17 lutego do 10 marca w Londynie i Birmingham. Jarmarki te zdobyły sobie po wojnie renomę jednych z największych i najlepiej zorganizowanych na świecie.

LWOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA. (20 lutego). Pszenica 12.700—13.000, żyto 8600—8800, jęczmień małopolski browarniany 7300—7500, jęczmień małopolski pastewny 7100—7500, owies małopolski 7800—8200, kukurydza krajowa 9300—9500, kukurydza rumuńska 9900—10.500, ziemniaki gorzelniane 2500—2600, fasola biała 11.500—12.000, fasola kolorowa 8800—9400, groch polny 8500—9000, groch Wiktorja 14.800—15.000, wyka 7200—7500, mieszanka pastewna w ziarnie 5200—5500, łubin 4600—5000, hreczka 8000—8600, mąka żytnia 70% 13.000—13.600, mąka żytnia 60% 14.200—14.700, mąka żytnia 50% trans. 14.900, mąka pszenna 60% 18.500—19.000, mąka pszenna 50% 21.000—21.500, mąka pszenna 40% 24.000—24.500, otręby pszenne i żytnie 4800—5000, makuchy lniane i konopne 8000—8200, makuchy rzepakowe 7700—7100, worki 425, worki używane dobre 330, koniczyna czerwona krajowa naturalna 78.000—82.000, słoma prasowana 2200—2400, siano wołyńskie 3000—3500, siano słodkie krajowe prasowane 4000—4400, len 15.000—16.000. Zebranie dzisiejsze było bardzo licznie odwiedzane. Sytuacja niezmieniona. Popyt na żyto. Transakcje w życie i mące. Sygnalizowana z Warszawy zniżka cen dotychczas na tutejszym targu nie objawiła się. W zakupach hurtownych zaznaczyła się rezerwa.

GDAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA. (20 lutego). Żyto 260—280, pszenica 310—345, jęczmień 265—275, owies 260—280, groch 300—345. Sytuacja naogół polepszyła się nieco.

GIEŁDA BAWEŁNIANA W N. YORKU. (18 lutego). Bawełna na lipiec 17'45, na sierpień 17'25, na wrzesień 17'10, październik 17'04, listopad —, grudzień 16'85.

GIEŁDA BAWEŁNIANA W N. ORLEANIE. (19 lutego). Targ miejscowy middling 16'75; targ terminowy: marzec 16'93, maj 16'95, lipiec 16'82, październik 16'32, grudzień 16'20.

Wiadomości giełdowe

Z GIEŁDY KRAKOWSKIEJ. Na rynku dewizowym hausse'a, która w ubiegłym tygodniu nawiedziła nasze rynki pieniężne, trwa w dalszym ciągu, mimo, że z końcem zeszłego tygodnia osłabła i zdawało się, że ustanie. Przyczyną — duży popyt na obce waluty i dewizy ze strony przemysłu, no i oczywiście, spekulacji. Tylko marka niemiecka słabsza.

Ruch przekazowy ograniczył się tylko do transakcyj na Berlin po kursie słabszym o ¼ punktu i na Wiedeń mocniej o 0'02.

W dziale akcyj przemysłowych usposobienie mocniejsze. Ośmioma gatunkami obracano po kursie przeważnie wyższym. Zwłaszcza dla papierów górniczych duże zainteresowanie: »Tepege« »stare i młode« zyskały 600 punktów, »Polska Nafta« 200, »Krakusy« 500.

Z handlowych w obrotach tylko »P. T. H.« bez zmiany, bankowe i procentowe bez ruchu.

Cedula kursowa giełdy krakowskiej
z dnia 20 lutego 1922

	ofiar.	żąd.
Polski Bank Przemysłowy	600'—	700'—
Bank Hipoteczny	850'—	950'—
Ziemski Bank Kredytowy	600'—	650'—
Powszechny Bank Kredyt.	350'—	400'—
Akc. Bank Związkowy	650'—	700'—
Bank ziem. dla kresów Łańcut	600'—	700'—
Polskie Tow. handlowe	675'—	725'—
Transakcja		700'—
Handl. Spółka akc. »Impex«	275'—	325'—
»Polski Glob«	800'—	900'—
Żegluga Polska	300'—	350'—
Zieleniewski	5500'—	5700'—
Transakcja		5600'—
H. Cegielski, fabr. masz. Poznań	2100'—	2300'—
Transakcja		2150'—
Warsz. Ska akc. bud. parow.	1200'—	1300'—
Transakcja		1250'—
»Trzebinia« fabr. masz. i narz. roln.	2100'—	2200'—
Zakłady amun. »Pocisk«	900'—	1000'—
»Automotor« fabryka samochodów	1000'—	1100'—
Fabr. Portland Cementu Szczakowa	17000'—	18000'—
»Górka« fabryka cementu	6000'—	6500'—
Sierszańskie zakłady górn.	8200'—	8500'—
»Tepege« Tow. dla przeds. górn. I-III	5800'—	6200'—
Transakcja	5800'—	6200'—
»Tepege« Tow. dla przeds. górn. IV	4900'—	5500'—
Transakcja	4900'—	5500'—
Polska Nafta	2000'—	2200'—
Transakcja	2000'—	2200'—
»Pezet« powsz. zakłady bud.	1000'—	1100'—
»Krakus« Zjed. fab. przetw. wysk.	3200'—	3400'—
Transakcja	3200'—	3325'—

Waluty i dewizy:

	Kup.	sprz.	czeki	
Dolary St. Zjed.	3450'—	3600'—	3450'—	3600'—
Franki franc.	300'—	320'—	310'—	325'—
Marki niemieckie	17'—	17'75	17'25	17'75
Transakcja			17'65	17'60
Korony austr.	0'58	0'62	0'58	0'62
Transakcja			0'61	0'60½
Korony czeskie	66'—	68'—	68'—	70'—

GIEŁDA WARSZAWSKA. (20 lutego). 4½% Tow. kred. ziem. za 100 rubli sprzedaż 270, kupno 260, za 100 marek trans. 71—72—70. 5% Warszawy trans. 325—320.

Akcje warszawskie. Bank handlowy 3025, Bank kredytowy w Warszawie 2925—2975. Bank zachodni 1900—2000. Warsz. Tow. fabryk cukru 20.000. Drzewny przemysł i handel 1650. Lilpop-Rau-Loewenstein 3700—3650—3675. Ostrowieckie zakłady 7025—7000—7025. Rudzki i Ska 2400—2500, Starachowice 4825—4900—4875. Zakłady żyrardowskie 61.750—62.250. Borkowski 1390—1375—1400. Bracia Jabłkowscy 1270, Warsz. Tow. trans. i żeglugi 1675—1680, Polska nafta 2300—2275—2085.

Waluty: Dolary St. Zjedn. gotówka trans. 3665—3650—3670, sprzedaż 3685, kupno 3645, Gdańsk czeki trans. 17'50—17'25, sprzedaż 17'25, kupno 17'05. Belgja czeki trans. 216, Berlin czeki trans. 17'55—17'25, sprzedaż 17'25, kupno 17'05, Londyn czeki trans. 16.200—16.300—16.250, sprzedaż 16.350, kupno 16.150, Nowy York czeki trans. 3650—3685, sprzedaż 3705, kupno 3665, Paryż czeki trans. 325—332'50, sprzedaż 334'50, kupno 330'50, Praga czeki trans. 70'50—70'75, Wiedeń czeki trans. 61—62, sprzedaż 62'50, kupno 61'50.

GIEŁDA LWOWSKA. (20 lutego). Ruble carskie setki 225—325, ruble carskie pięcsetki 170—220, drobne 80—100, dumskie tysiączki 35—45, 250-tki 20—40, Kierenki 0'10—0'15, karbowańce 1—3, grzywny po 500 i wyżej 4—8, franki francuskie 300—315, szwajcarskie 660—700, szterlingi 15.500—16.000, dolary amer. 3570—3670, drobne 3470—3570, kanadyjskie 3250—3350, marki niemieckie tysiączki 16'75—17'75, setki 15'75—16'75, drobne 14'75—15'75, lei rumuńskie 24—27, drobne 22—25, liry włoskie 170—190, korony czeskie 65—70, austr. stempl. 0'58—0'63, węgierskie 4'25—5'25, belgijskie 290—310, floreny holenderskie 1250—1350.

Dewizy: Londyn 15.400—16.300, Paryż 310—350, trans. 325, Zurych 670—710, Praga 67—72, trans. 69'25, Budapeszt 4'50—5'50, Wiedeń 0'58—0'63, trans. 0'60½, 0'61, Berlin 17'30—18, trans. 17'60—17'55—17'50, Belgrad 40—50, trans. 47. Zagrzeb 10—12'50, Nowy York 3550—3650, Medjolan 170—190, Bukareszt 25—27, Bruksela 300—320, Holandja 1275—1375.

GIEŁDA POZNAŃSKA. (20 lutego). Papiery oficjalne: Bank Związku spółek zarobkowych 1—2 emisja 220+, Bank handlowy w Poznaniu 1—8 emisja 260+. Bank Kwilecki, Potocki i Ska 250+. Poznański Bank ziemiański 1—3 emisja 235 + 0. Cegielski 1—7 emisja 210+ Centrala skór 260 + 0, Hurtownia związkowa 140+, Luban 1250 + 0, Dr Roman May 1—3 emisja 500 + p. Patria 400 + p. Wytwórnia chemiczna 1—2 emisja 190 + p. Poznańska Spółka drzewna 600 + p., Hurtownia drogueryjna 140 + 0. Centrala rolnicza 100 + p. Zar 750 + p. Homosan 185 + 0. Papiery nieoficjalne: Bank przemysłowy 235—230 + 0, Wisła 1100 + p. Brzeski Auto 175 + p, Herzfeld Viktorius 800 + p, Ventzky 510 + p, Wagon Ostrowo 150+, Sarmacja 1 emisja 440 + p, 2 emisja 380 + 0. Pneumatyk 150—160 + 0, Papiernia w Bydgoszczy 200 + 0, Hurtownia skór 500 + p, 2 emisja 240—235 +, Hartwig i Kantorowicz 500 + p.

GIEŁDA WIEDEŃSKA. (20 lutego). Renta majowa 115 austr. renta koronowa 115, węg. renta koronowa 1480, Losy tureckie 290.000, priorytety kolei południowej 18.800, Anglobank 18000, Bankverein 6400, Bodenkredit 10350, Austr. Zakład kredyt. 8075, Bank depozytowy 3350, Laenderbank 19600, Merkury 4175, Unionbank 3950, Bank obrotowy 8200, Živnostenska 50.500, Kolej północna 260.000, Lwów-Czerniowce 27.900, Koleje austr. 46.100, Kolej południowa 16.600, Alpiny 60.900, Berg und Huetten 49.400, Krupp 35.100, Huta Poldi 47450, Praskie Tow. przem. żel. 127.000, Rima 23475, Skoda 52.000, Zieleniewski 10.000, Apollo 31.400, Fanto 76.500, Gal. Karpaty 120.000, Galicja 298.000, Schodnica 96.000, Siersza 12.700.

Kursa dewiz: Amsterdam 235.950, Zagrzeb 1988, Belgrad 7950, Berlin 2909'50, Bruksela 53.780, Budapeszt 951, Chrystjanja 107.975, Kopenhaga 129.475, Londyn 27.465, Madryt 99.710, Medjolan 30.990, Nowy York 6273, Paryż 56780, Praga 11.772, Sofja 4295, Sztokholm 164.470, Warszawa 174—176, Zurych 122175. Dolary 6198, belgijskie 53.180, bułgarskie 4670, duńskie 126.475, angielskie 26.960, francuskie 56.380, holenderskie 232.950, jugosłowiańskie tysiączki 7890, włoskie 30290, norweskie 104.975, polskie 169—171, rumuńskie 5075, szwedzkie 161.470, szwajcarskie 119.975, czeskie 11.722, węgierskie 973'50.

GIEŁDA PRASKA. (20 lutego). Berlin 24'05, Warszawa 120—180, marka niemiecka 24'05, marka polska 120—180.

Dnia 17 lutego notowano dolary 52'25—53'25.

GIEŁDA SZWAJCARSKA. (20 lutego). Berlin 2'45, Holandja 19330, Nowy York 513, Londyn 2245, Paryż 46'10, Medjolan 25.40, Praga 970, Budapeszt 0'77, Zagrzeb 1'65, Warszawa 0'14, Wiedeń 0'14, austr. stempl. 0'08.

Końcowe kursa. Berlin 2'36, Holandja 194, Nowy York 514, Londyn 2251, Paryż 47, Medjolan 25'70, Bruksela 44, Kopenhaga 10650, Sztokholm 136'50, Chrystjanja 8775, Madryt 8120, Buenos 186, Praga 9'70, Budapeszt 0'77, Zagrzeb 1'65, Warszawa 0'14, austr. stempl. 0'08.

CZARNA GIEŁDA W WARSZAWIE. Z Warszawy telefonują nam: Na giełdzie czarnej w dalszym ciągu tendencja zwyżkowa. Za dolary płacono 3675 mk., marki niemieckie 17'50, franki franc. 340, funty szterlingi 16.350, 100 rubli złotem 180.000 mk.

MARKA POLSKA W BUDAPESZCIE. (20 lutego). W oficjalnym handlu walutowym notowano w Budapeszcie markę polską 18'50—19'50.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
NAKŁADEM
WYDAWNICTWA „NOWEJ REFORMY"
Spółki z ogr. odp.

Nadesłane.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od Redakcji.

†

Jerzy Mészáros

dyrektor Spółki akcyjnej »Nafta« we Lwowie, dyrektor Tow. akc. rafinerji olejów mineralnych w Budapeszcie, były prezes naftowej Izby obrachunkowej w Borysławiu, założyciel i były prezes Izby pracodawców w przemyśle naftowym w Borysławiu

zasnął w Panu po długiej a ciężkiej chorobie dnia 14 lutego 1922 roku w Borysławiu, w 61 roku życia.

Przeniesienie zwłok do stacji kolejowej w Borysławiu odbyło się w piątek, dnia 17 lutego b. r. celem przewiezienia i złożenia w grobowcu familijnym w Budapeszcie.

Podziękowanie.

Zarząd Pow. Koła Związku Inwalidów woj. R. Polskiej w Krakowie wyraża tą drogą WP. Wawrzyńcowi Bujańskiemu serdeczne podziękowanie za odstąpienie lokalu na hurtownię tytoniową, oraz za bezinteresowne przychylanie się do spraw tegoż Związku ze szkodą dla własnych interesów. Podkreślając takie postępowanie, jako czyn obywatelski, godny naśladowania, w imieniu krwawych ofiar wojny wyrażamy: Cześć!

1035 ZARZĄD.

3 morgi pola w Woli Justowskiej sprzeda Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 1006

Skradzioną kartę demobilizacyjną na nazwisko Jan Jakubowicz, ur. 1901 w Bochni, unieważnia się. 1020

Inżynier-chemik

lat 39, długoletni kierownik rafinerji nafty, zdolny, energiczny organizator, kierownik fabryk materjałów wybuchowych, obejmie kierownicze i samodzielne stanowisko od 1 marca b. r. lub zaraz. Zgłoszenia pod **„Inżynier chemik"** do Biura „Reklama Polska", Bydgoszcz, Gdańska 164. 1026

Skradzione papiery wojskowe na nazwisko Józef Synowiec, Świątniki Górne, są nieważne. 1021

W Krakowie Dz. XXII, przy ul. Wielickiej 22, dom parterowy z parcelą budowlaną, sprzeda natychmiast biuro budowlane, Kraków, ul. Andrzeja Potockiego l. 2, Telefon Nr 410. 998

Zamienię realność pod Poznaniem, przy torach kolejowych, 86 morgów, łąka, ogród, budynki murowane, strumyk, staw, całe wolne, nadające się na fabrykę, na willę lub kamieniczkę w Krakowie. Zgłoszenia: Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 1004 1 2

Mieszkania

sklepy, magazyny w nowobudującej się kamienicy przy ul. Karmelickiej, do sprzedania na własność na nowem prawie mieszkaniowem. Zgłoszenia do 28 lutego w biurze technicznem, Kraków, Grodzka 26. 1002 1 6

Parcelę przeszło 300 sążni, blisko plant, sprzeda tanio Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 1007 1 2

Klubowy garnitur, kanapki rozkładane, otomany, kanapy, sypialnia kompletna, do sprzedania. Kopernika 24, tapicer. 9?1 1 2

Najlepsze nasiona

gospodarcze, leśne, warzywne, kwiatowe, z gwarancją czystości i siły kiełkowania, drzewka owocowe i ozdobne

krzewy, róże pienne i krzaczaste, oraz wszelkie artykuły, wchodzące w zakres ogrodnictwa i rolnictwa. Towar doborowy. Cennika w tym roku nie wydałem; ceny podaję na życzenia listownie.

E. Freege — Kraków

714 2 6

Fabrykę mydła i świec w mieście Kongresówki, blisko Krakowa, budynek mieszkalny z komfortem, w ruchu, sprzeda Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 1009 1 0

Leon Podelski

pianista, b. uczeń prof. Jerzego Lalewicza, prosi bardzo wszystkich swoich przyjaciół i znajomych o wiadomości. Adres: Leon Podelsky **Singapore**, India, Poste restante. 1012 1 3

Kupię kamienicę lub willę z ogrodem, przy ul. Kopernika, św. Łazarza, Strzeleckiej, w parafji św. Mikołaja. Zgłoszenia: Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 1008

MLEKO

słodkie, niezbierane (pełne), jest codziennie w każdej ilości. Mleko podwójne według przepisu prof. Dra Jaworskiego. Laktol Yoghurt Kefir. —

„Laktol" Karmelicka 15.

994 1 3

Kamienicę we Wiedniu, kto chce sprzedać? — Zgłoszenia: Biuro „Uczciwość", Kraków, Podwale 3. 1005 1 2

Mydła do prania
Świece stearynowe
Świece kompozycyjne
Ultramarynę „Setzera"
Mydlik „Pulsa"
Zapałki krajowe
Pastę do obuwia
Pastę do podłogi
Cykorję 997 1 2
Kawę
Sardynki portugalskie

w dowolnych ilościach, hurtownie i częściowo, nabyć można

w sklepie Tow. handl. Bracia Rolniccy S. A. w Krakowie, ul. Sienna 2.

Najwyższe ceny za garderobę męską, używaną, w lepszym i gorszym stanie płaci Schmans, Kraków, ul. Szeroka 22. 735 7 10

Otomany, łóżka blaszane z materacami, tanio do sprzedania. Mikołajska 7, Piechowicz. 969 2 2

Powóz na 4 osoby

wiedeński, na oliwnych osiach, wózki na resorach, tanio sprzeda Szymski, Kraków, Rakowicka 11. 942 2 2

Zęby sztuczne, nawet połamane, złoto, platynę, kupuje po najwyższych cenach — za ząb płacę od 100 do 250 Mk i wyżej. A. Ryt, Felicjanek 11 (przecznica Zwierzynieckiej) oficyna, parter prawy. Zamiejscowi mogą przesyłać pocztą. 393 6 0

MŁODSZY, POLSKI INŻYNIER

dyplomowany (hutnik lub chemik) albo prawnik, mogący reprezentować — poszukiwany do pomocy technicznego dyrektora w kwestjach roboczych i sprawach urzędowych, do natychmiastowego wstąpienia.

Zgłoszenia wystosować należy do Towarzystwa akcyjnego Zakładów hutniczych i górniczych dawniej Dr Lowitsch i Ska w Trzebini. 949 3 3

Ostrzegamy przed lichemi naśladownictwami!

Prawdziwy oryginalny

ŻUPAN - król likierów

:: z owoców leśnych ::

Prawdziwe oryginalne

NABÓJKA-NASTOJKENA

królowe likierów

z owoców ogrodowych.

B. Kasprowicz w Gnieźnie

Oddział w Poznaniu ulica 27 Grudnia 19. 297 3 3

Jeneralny przedstawiciel na całą wschodnią i zachodnią Małopolskę: **Dr Z. Dzikowski i Ska, Kraków, ulica Jagiellońska L. 5.**

WIEDEŃSKI MIĘDZYNARODOWY JARMARK

(Wiener Internationale Messe)

19 do 25 marca 1922 roku.

NAJKORZYSTNIEJSZA OKAZJA ZAKUPU

dla wszystkich działów; przeszło 4000 wystawców z kraju i zagranicy.

Bliższe informacje co do ułatwień podróży i wskazania mieszkań przez Wiener Messe A.-G., Wien, VII., Messepalast i przez honorowe przedstawicielstwa w Krakowie: Polsko-Bałtyckie Two dla Handlu i Transportu S. A., Austr. Wydział Paszportowy ul. Kanonicza 16, Izba Handlowa i Przemysłowa. 938 1 3

„Tygodnik Dostaw" na II. Targu Poznańskim

Podczas trwania II. Targu Poznańskiego ukażą się 3 wielkie numery agitacyjne „Tygodnika Dostaw", które reprezentować będą wobec uczestników Targu przemysł całego państwa, a własne biuro „Tygodnika Dostaw", zainstalowane na Targu, zajmie się szerokiem rozpowszechnieniem tychże.

Ogłoszenia do tych numerów przyjmuje wydawnictwo „Tygodnika Dostaw" we Lwowie, ul. Potockiego l. 26 do dnia 25 lutego b. r. według swojej taryfy bez dopłaty, zaś od dnia 25 lutego b. r. z 5% dopłatą. Dla wielkich instytucyj i pierwszorzędnych firm rezerwujemy cało- i pół-stronicowe miejsca dla ogłoszeń do końca lutego b. r. 751 6 0

Udzielam lekcyj gry na skrzypcach i na fortepianie. Aleja Mickiewicza 55. 606 4 4

Automobile osobowe, ciężarowe, okazyjnie do nabycia. „Pilot", Lwów, Batorego 4. 147 20 20

Mam zamiar uskutecznić dobudowę realności przy ul. Florjańskiej. Osoby interesowane, ze znacznym kapitałem, zechcą złożyć zgłoszenia pod literą „X" w Administracji „Nowej Reformy". Pośrednictwo niedopuszczalne. 990 2 2

PIECZĄTKI różnego rodzaju wykonuje A. FISCHHAB Kraków Grodzka 50 TEL. 325 80 8 0

Kupuję starą garderobę

męską i damską, bieliznę, obuwie. Zawiadomienie pisemne lub ustne. Interes chrześcijański. Drexlerowa, ul. Szczepańska 5. I p., **w oficynie** 154 15 20

MŁODY KUPIEC

zdolny i energiczny, posiadający lokal przy pryncypalnej, bardzo ruchliwej ulicy w Krakowie, pragnie objąć zastępstwo, względnie komisową sprzedaż pokupnego artykułu, ewentualnie **posadę** zarządcy lub kierownika we większem przedsiębiorstwie handlowem. — Zgłoszenia pod **„S. P."** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 99 2

KRYSTALINA

goi popękane ręce, usuwa czerwoność rąk, nadaje białość i aksamitną miękkość. 901 2 0

WSZĘDZIE DO NABYCIA!

Zastępstwo

pierwszorzędnej firmy ekspedycyjnej lub towarowej przyjmie poważna firma ekspedycyjna w Warszawie, posiadająca rozległe stosunki w świecie handlowym i przemysłowym, obszerny lokal biurowy w centrum miasta z personalem, skład przy biurze, patent pierwszej kategorji, ewentualnie przystąpi **w charakterze spólnika.** — Zgłoszenia pod **„Poważna firma"** przyjmuje **Biuro ogłoszeń Rudolf Mosse, Warszawa,** ul. Marszałkowska 124. 995

Wózki dziecięce

odnawia precyzyjnie i szczegółowo, oraz przyjmuje wszelkie roboty tapicerskie 968 2 2

J. Piechowicz, Kraków, Mikołajska 7

Zarząd Związku Lekarzy P. P. Okręgu Łódzkiego

zawiadamia wszystkich kolegów, że z powodu zatargu z Zarządem Kas chorych w Łodzi — nie wolno obejmować posad w wymienionych Kasach bez uprzedniego porozumienia się ze Związkami Lekarzy P. P. Okręgu Łódzkiego (Łódź, ulica Andrzeja L. 3). 967 2 2

PILNIKI

angielskie Sandersona i krajowe;

MEBLE

oryginalne wiedeńskie, Weissa; 936 1 2

narzędzia do wszelkich rzemiosł

polecają wyłączni reprezentanci powyższych fabryk:

KRZYSZTOF BRUN I SYN w Warszawie, plac Teatralny.

Księga informacyjno-adresowa

polskiej części Śląska Opolskiego

pod redakcją prof. dra E. Romera.

Treść: Raptularz historyczny. — Terytorjum i ludność. — Górnictwo i przemysł metalurgiczny. — Towarzystwa akcyjne. Właściciele prywatni. — Główne firmy przemysłowe i handlowe. — Władze publiczne. — Ogłoszenia. — Mapa górniczo-przemysłowa. — Mapa granicy polskiej. — Mapa administracyjna Polski.

Cena 576 mkp. z dodatkiem droż.; 660 mkp. z przesyłką.

„ATLAS", Akcyjna Spółka kartograficzna i wydawnicza, Lwów, Łyczakowska 5. 1024 1 3

Oddział: Warszawa, Nowy Świat 59. Ajencje: Poznań, Wjazdowa 3

Ważne dla młynów, cegielń, elektrowni i fabryk!

WĘGLA - POSPÓŁKI

zawierającej 80% węgla grubszego od 40—12 mm i 20% miału grysikowego od 12—0 mm i

MIAŁU GRYSIKOWEGO OD 12-0 mm

dostarcza natychmiast wagonami ze Śląska po cenach zniżonych 978 2 2

Dom handlowy „Energja" Sp. z o. odp. Kraków, ulica Grodzka L. 51. Nr telefonu 1351.

DO SPRZEDANIA:

w Krakowie:

kamienica 3-piętrowa, z komfortem, za 25 miljonów;
realność z 2 ma domami, po 5 ubikacyj, 252 sążni, za 6 miljonów;
realność z domem, o 9 ubikacjach, 500 sążni, szeroki front, przy tramwaju, za 6 miljonów.
Za wybudowanie trzeciego piętra w kamienicy, położonej w samem śródmieściu, daje się mieszkanie o 6 pokojach, 2 przedpokojach i t. d., na pierwszem piętrze, **gratis** na pewien okres czasu; pokoje duże, odpowiednie na biura.

Na prowincji:

4 morgi roli z uprawą ziół lekarskich, za 1 miljon.
Majątek ziemski górski, 296 morgów lasu, w tem lasu 30, a roli 16 morgów, za 8 miljonów.

BIURO POŚREDNICTWA kupna i sprzedaży Twa „Rozwój", Kraków, Smoleńsk 19

od godziny 10 do 1 w południe 1003

Małopolski Zakład Odzieży

zawiadamia

P. T. Publiczność, Konsumy i Kółka rolnicze, że od dnia 11 lutego 1922 r.

MAGAZYN TOWARÓW

przy ulicy Nadwiślańskiej L. 12

otwarty także w dnie sobotnie

od godziny 3 do 6 po południu.

Sprzedaż towarów odbywa się codziennie w szatni przy ulicy Szczepańskiej i w magazynach przy ulicy Nadwiślańskiej 12 od godziny 9—1 rano i od 3—6 po południu. 931 4 0

Obwieszczenie.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie rozpisuje niniejszem postępowanie konkurencyjne na dzierżawę restauracji na dworcu kolejowym w Rzeszowie z terminem objęcia w dniu 1 kwietna 1922 r.

Osoby, ubiegające się o tę dzierżawę, mają złożyć oferty, zaopatrzone znaczkiem stemplowym 10 (mkp.) w zamkniętej kopercie, z napisem: „Oferta na dzierżawę restauracji kolejowej w Rzeszowie" w kancelarji głównej (dziennik podawczy) Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie najpóźniej do dnia **3-go marca 1922 r.** godzina 12 w południe. W ofercie należy oferowany czynsz dzierżawny dokładnie cyfrowo oznaczyć. Kandydaci, ubiegający się o tę dzierżawę, muszą wykazać, iż posiadają uzdolnienie i uprawnienie do wykonywania przemysłu gospodnie-szynkarskiego, oraz odpowiednie środki materjalne, niezbędne do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Równocześnie z wniesieniem oferty powinien oferent złożyć w kasie głównej Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie wadjum, w kwocie mkp. 15.000 (piętnaście tysięcy marek polskich), które, w razie przyjęcia oferty, będą zatrzymane na poczet kaucji dzierżawnej, w razie zaś nieprzyjęcia oferty — zwrócone.

Dyrekcja Kolei Państwowych zastrzega sobie prawo oddania dzierżawy wspomnianej restauracji kolejowej z wolnej ręki, bez oglądania się na wynik postępowania licytacyjnego. Bliższych informacyj zasięgać można w Wydziale II. Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie w każdą środę między godziną 11—12 przed południem.

Otwarcie ofert odbędzie się dnia 4 go marca 1922 r. o godzinie 10 tej przed południem w Wydziale II. Dyrekcji Kolei Państwowych w Krakowie, plac Matejki 12, I. piętro. drzwi Nr 139. 1016

Dyrekcja Kolei Państwowych w Krakowie.

Nasiona warzyw i kwiatów wysyłam, jak długo zapas starczy. Zakład ogrodniczy Ignacy Pue, Bochnia. Cenniki na żądanie darmo i opłatnie. 891 3 6

Okazyjnie sprzeda cztery nowe maszyny do pisania firma „Triumf", Kraków, Lubicz 26, telefon 31-50. Tamże hurtowna sprzedaż wstążek, kalek i t. d. marki **„Pelikan".** 940 2 3

Leśniczy

egzaminowany, 17 lat praktyki, rzym.-kat., kulturownik, tartacznik, eksploatator, szuka posady. Adres: Leśnictwo Szack, poczta Luboml (Wołyń). 962 2 3

Medyk, kończący studja, poszukuje pokoju umeblowanego. Warunki według umowy. Zgłoszenia pod **„Pomoc lekarska"** przyjmuje Administracja „Nowej Reformy". 969 2 3

Cegielnię parową w zachodniej Małopolsce, w pobliżu kolei, kupi poważna firma. Zgłoszenia najpóźniej do końca lutego przyjmuje architekt E. Ronka, Kraków, ul. Biskupia 8. 974 2 2

Wszelkie naprawy

okularów i cwikierów, **wstawianie szkieł i t. p. wykonuje najstaranniej tanio i szybko H. NIEMETZ, optyk i mechanik w Krakowie, ul. Karmelicka 15.** 1056 13 13

GARNITUR SALONOWY

adamaszkiem kryty, dywan, kilka futer i baranica z wolnej ręki, do sprzedania.

HALA LICYTACYJNA, KRAKÓW, BRACKA 6

102 3 0

Zdolnych czeladników tapicerskich

przyjmie zaraz

Dom meblowy M. Pleszowski, Kraków

Mały Rynek L. 2. 976 2 2

POWSZECHNE BIURO OGŁOSZEŃ

WARSZAWA UL. FREDRY 4

TELEFONY: 73-55, 155-59

PRZYJMUJE OGŁOSZENIA DO WSZYSTKICH PISM:

prowincjonalnych, zagranicznych i miejscowych na warunkach najdogodniejszych.

1976 0

KAPITALISTA

do rentownego interesu poszukiwany. — Zgłoszenia pod **„Rentowny interes"** do Biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, ulica Grodzka L. 13. 975 2 2

Nr ins. 2/22. 1023

HALA LICYTACYJNA

Sądu powiatowego cywilnego w Krakowie ulica św. Tomasza l. 29.

We czwartek dnia 23-go lutego 1922 r. i w dni następne o godz. 9-tej rano i o 3-ciej po południu będą sprzedane:

meble zwykłe, bielizna, ubrania.

Kraków, dnia 21 lutego 1922 r.

Bliższe szczegóły na tablicy przed halą umieszczone.

ROK ZAŁOŻENIA 1917 ROK ZAŁOŻENIA 1917.

PRZEDSIĘBIORSTWO DLA OSWIETLANIA ELEKTRYCZNEGO I PRZENOSZENIA SIŁY

CZESŁAW BANDURA

TARNÓW, PLAC KAZIMIERZA WIELKIEGO L. 1

pasaż Tertila — Telefon 95

podejmuje się wszelkich urządzeń, w zakres elektrotechniki wchodzących, z prądu silnego, jakoteż słabego, tak w miejscu, jakoteż i na prowincji. 6159 2 2

Skład wszelkich materjałów elektrycznych i technicznych. Własne warsztaty reperacyjne motorów i dynamo-maszyn.

WSZECHPOLSKA AGENCJA POŚREDNICTWA

Poznań, ul. Długa 5 Telefon Nr 2834

POŚREDNICZY W KUPNIE I SPRZEDAŻY

w każdej gałęzi rodzaju. 1027 1 2

Ma do sprzedania: 2 młyny wodne, 1 piekarnię, 5 kamienic 3 wille, 3 droguerje, 2 składy kolonjalne, 3 restauracje, 2 zakłady fryzjerskie i 1 dentystyczny, oraz fabrykę cygar i tytoniu z własną eksploatacją. **Wybór gospodarstw,** tak dużych, jak i małych, 2 gościńce wraz z ziemią, hotele, fabryki, warsztaty i t. d., a także

lokuje kapitał i wyrabia pożyczki.

POŚREDNICZY W KRAJU I ZAGRANICĄ.

Przeprowadza wszelkie zamiany i zakupuje na własny rachunek. Uprasza się P. T. o łaskawe zgłoszenia tak sprzedających, jak i kupujących.

BECZEK ŻELAZNYCH POCYNKOWANYCH

nowych, o pojemności 200 litrów, z dostawą natychmiastową, dostarcza

Polskie Towarzystwo handlowe w Krakowie S. A. Sławkowska 1

114 3 3

WYKOŃCZALNIA BIELIZNY

przyjmuje wszelką bieliznę do szycia: damską, męską, dziecięcą i wyprawy.

Endluje się i ażuruje bluzki, chusteczki, firanki i t. p

LIGA POMOCY PRZEMYSŁOWEJ

KRAKÓW, UL. GRODZKA L. 13, I. PIĘTRO. 578

Pończochy damskie i dziecięce

w wielkim wyborze, skarpety, sznurowadła, nici, wszelkie dodatki do krawieczyzny i bawełny do robót ręcznych, krajowe i zagraniczne

polecają 738

Wiesław Szajdakowski i Ska

Kraków, ul. Szczepańska L. 11.

Dla Kółek rolniczych i konsumów większy opust.